

ENDRÉDI Kis Újság

Endrédi Kis Újság 2017. december

XVIII/2. szám

Balatonendréd Község Képviselő-testületének lapja

Juhász Gyula - Karácsony felé

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Beheggesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

BALATONENDRÉD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA, KÉPVISELŐ TESTÜLETE ÉS MINDEN
DOLGOZÓJA ÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS SIKEREKBEN GAZDAG
BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN A FALU MINDEN LAKÓJÁNAK!

Önkormányzati hírek

Az ebtartás szabályairól

Sajnos évek óta visszatérő téma az ebtartás szabályainak figyelembe vétele.

Először is leszögezném, hogy ugyan az ebtartás mindenkinek joga, de ehhez a joghoz kötelezettségek is társulnak, melyet minden ebtartó köteles betartani.

Csak pár gondolat ezekről a kötelezettségekről:

Saját, valamint lakótársaink védelme érdekében az ebek kötelező veszettség elleni oltásáról való gondoskodás.

A tulajdonunkban lévő eb transzporderrel (chip) való megjelölése.

Az eb oly módon történő tartása, hogy az a közterületre, vagy más ingatlanára kiszökni ne tudjon.

A közterületen az eb csak felügyelettel tartózkodhat és csak olyan személy felügyelhet rá, aki képes erre.

Sajnos ez évben többször előfordult, hogy személyi sérüléseket okozott a közterületen a felügyelet nélkül hagyott eb. Aztán olyan is előfordult, hogy a közfeladatot ellátó kézbesítőt akadályozta munkájában a közterületen felügyelet nélkül kóborló eb.

Fenti okok miatt felhívok minden ebtartót, hogy a jövőben a jogszabályokban foglaltak szerint gondoskodjon az ebek tartásáról.

Röviden a jogszabályokról:

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény az alábbi szabályokat tartalmazza:

5. § (1) Az állattartó gondoskodni köteles az állat megfelelő biztonságos elhelyezéséről, szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról.

A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II.26.) kormányrendelet az alábbi szabályokat tartalmazza:

17. § (1) Belterület közterületén - kivéve az ebek futtatására kijelölt területet - ebet csak pórázon lehet vezetni. Közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki az eb irányítására, kezelésére és féken tartására képes.

(2) Közterületen az eb tulajdonosának biztosítania kell, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztethessen.

14. § (2) A kedvtelésből tartott állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja.

(3) A kedvtelésből tartott állatot és az állat tartási helyét az állat tartójának naponta legalább egy alkalommal ellenőrizni kell. Az állattartónak gondoskodnia kell arról, hogy az állatok tartási helyén a környezeti viszonyok megfeleljenek az állatok szükségleteinek, valamint hogy a tartási helyük úgy legyen kialakítva, hogy az ne okozhasson sérülést az állatoknak. Állandó fényben vagy állandó sötétségben, valamint állandó zajban állatot tartani nem szabad.

(4) A kedvtelésből tartott állat tartási helyének olyan mére-

tűnek kell lennie, hogy az állat fájára jellemző mozgási igényét ki tudja elégíteni. Lófélék és eb esetében a mozgási igény az állat mozgatása útján is kielégíthető, azonban esetükben is törekedni kell az olyan tartási módra, amely lehetővé teszi az állat kedve szerinti mozgását.

5) Tilos

a) kistestű ebet 10 m²-nél, közepes testű ebet 15 m²-nél, nagytestű ebet 20 m²-nél kisebb területen tartósan,

c) gerinces állatot kör alapú kalitkában vagy gömb alakú akváriumban,

d) gerinces állat kifejlett egyedét 30 liternél kisebb űrtartalmú térben tartani.

(6) Tartósan csoportosan tartott ebek esetén számukra egyedenként legalább 6 m² akadálytalanul használható területet kell biztosítani. Nem minősül csoportos tartásnak a szuka együtt tartása a kölykeivel, azok hathetes koráig.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról, és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény az alábbi szankciókat tartalmazza az ebtartás szabályait megszegőkkel szemben:

193. § (1) Aki a felügyelete alatt álló kutyát

a) a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,

b) természeti és védett természeti területen, vagy vadászterületen - a vadászkutya és a triflakereső kutya kivételével - póráz nélkül elengedi vagy kóborolni hagyja,

c) szájkosár és póráz nélkül közforgalmú közlekedési eszközön - vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével - szállítja,

d) élelmiszer-elárusító üzletbe, közfürdő területére vagy játszótérre - vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével - beenged, illetőleg bevisz,

szabálysértést követ el.

(2) Aki veszélyes ebét nem zárt helyen tartja, vagy nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a veszélyes ebre utaló megfelelő figyelmeztető táblát, szabálysértést követ el.

Dr. Friss Attila
jegyző

Beszámoló a település környezeti állapotáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény a települési önkormányzat részére az alábbi feladatokat állapítja meg:

46. § (1) „A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot,”

51. § (3) „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

Balatonendréd Község Önkormányzata a települési hulladék szállítást és ártalmatlanítását a SIOKOM Non-profit Kft. útján látja el, melyben Balatonendréd Község Önkormányzata tulajdonosként is részt vesz.

A település belterületén éves szinten heti egy alkalommal történik a kommunális hulladék gyűjtése. A háztartásban keletkező zöldhulladék az ingatlanokon kerül komposztálásra, mely tevékenység elősegítésére az önkormányzat már több évvel ezelőtt biztosított komposztáló ládákat, 2015. évben pedig ismételtén 500 komposztáló ládát vett birtokba a lakosság. 2016. évtől a településen házhoz-menő szelektív hulladékgyűjtés került bevezetésre. Így külön zsákban történik az üveg, a műanyag palack és a papírhulladék gyűjtése. 2017. évtől bevezetésre került a zöldhulladék gyűjtése is. A külön gyűjtött hulladékot a szolgáltató havonta egyszer, a zöldhulladékot áprilistól novemberig havonta egy alkalommal szállítja el.

A lakoságnál keletkező lomhulladék elszállítását (lomtalanítás) is megszervezte az önkormányzat, melynek lebonyolítására 2017. június 1-2. napján került sor.

Jelentős probléma a településen a hulladéknak nem jogszabályoknak megfelelő elhelyezése. A település külterü-

letén többször előfordult illegális hulladék elhelyezése. E nem kívánatos jelenség felszámolása érdekében az önkormányzat a veszélyeztetett helyeken kamerák elhelyezésével próbált eredményt elérni.

A településen az egészséges ivóvíz ellátásról a DRV Zrt. gondoskodik. Hosszú évek várakozása után 2016. évben megtörtént a szennyvízcsatorna megépítése és átadása. 2016. év végétől van lehetősége a lakosságnak és a közületeknek, hogy csatlakozzon a szennyvízcsatorna hálózathoz. A csatlakozás nemcsak lehetőség, hanem jogszabályi kötelezettség is, minden ingatlantulajdonosnak az üzembe helyezéstől számított egy éven belül csatlakozni kell a csatornahálózathoz. A szennyvízcsatorna hálózat üzembe helyezésével és az ingatlanok csatornahálózatra történő csatlakozásával biztonságosabb lesz a szennyvíz szállítása, kezelése, mely a környezeti állapotokat is jelentősen befolyásolja.

Az önkormányzat jelentős lépéseket tesz a településkép javítására, 2017. évtavaszán a település központi területén, buszmegállókban gondoskodott virágok ültetéséről.

A levegő minőségének védelme érdekében az önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta az avar és kerti hulladék égetésének szabályait. A rendelet értelmében az avar és kerti hulladék égetésére hetente egy napon pénteken van lehetőség. Kedvező tendencia, hogy a lakosság túlnyomó többsége betartja az avar és kerti hulladék égetésének szabályait. Probléma, hogy a lakosság egy része próbálkozik a nedves avar égetésével, mely miatt a pénteki napokon sokszor füstfelhőben áll a település.

A kéményseprő-ipari feladatok ellátásáról 2016. július 1. napjától a katasztrófavédelem gondoskodik.

A település a domborzati viszonyok miatt jelentős nagy mennyiségű csapadék elvezetéséről kell, hogy gondoskodjon, ezért a közterületi vízelvezető árkok lefolyók, átfolyók tisztítása folyamatos munkát jelent, melyek ellátását az önkormányzat dolgozói és a közfoglalkoztatásban részt vevők végzik. Sajnos a víztársulat évek óta nem gondoskodik az Endréd patak tisztítá-

sáról. Esetenként gondot jelent az is, hogy az ingatlantulajdonosok a vízelvezető árkok tisztításáról egyrészt nem gondoskodnak, másrészt az árkokat feltöltik vagy hulladékot, zöldnyesedéket helyeznek el benne.

Az önkormányzat saját dolgozóival, közfoglalkoztatott személyekkel, folyamatosan gondoskodik a zöldterületek karbantartásáról.

A település környezeti állapotáról készült beszámolót Balatonendréd Község Önkormányzat Képviselő-testülete a /2017. (XI.21.) számú határozatával fogadta el.

Megjegyzés a település környezeti állapotáról szóló beszámolóhoz:

Jegyzői szemszögből és a mögöttem lévő 5 év távlatából az alábbi kiegészítést fűzném hozzá a beszámolóhoz:

Nézzük először a problémákat. Sajnos a település területén sokszor előfordul a közterületen történő hulladékelhelyezés -főleg külterületen-, mely esetekben az elkövető személye és felelőssége vonása sok esetben nehézségbe ütközik. Itt véleményem szerint tudatformálásra lenne szükség, hogy ezt a festői szépségű lakókörnyezetünket (jellemzően külterületet) ne a szeméttel borítsa. Ez évtől bevezetésre került a zöldhulladék elszállítása is. A közszolgáltató havonta egyszer gondoskodik a zöldhulladék elszállításáról. Ezt a közszolgáltatást jelenleg a lakosság kisebb része veszi igénybe. Viszont több ingatlantulajdonos úgy gondolja, hogy a játszótér előtti és mögötti önkormányzat tulajdonában álló területre a zöldhulladékot gondtalanul el lehet helyezni. Javaslom az érintetteknek, hogy a zöldhulladéktól a jövőben a közszolgáltató igénybevétele útján szabaduljanak meg.

De a pozitív dolgokat is észre kell venni. Örömmel tapasztalom, hogy a tűzgyűjtési tilalmat a lakosság nagy többsége betartja és tényleg csak a pénteki napokon történik a kerti nyesedék és az avar égetése. Itt is bátorítanám a lakosságot, a házi komposztáló ládák igénybevitelére az égetés helyett.

Dr Friss Attila
jegyző

Önkormányzati Hírek

A képviselő-testület 2017. április havi üléséről

- Az önkormányzat közbeszerzési eljárást írt ki a belterületi utak csatornázás utáni rendbetételére (mely a nyár folyamán elkészült).
- A képviselőtestület megtárgyalta és elfogadta a gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló beszámolót.
- A képviselő-testület megtárgyalta és elfogadta a Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatal 2016. évi tevékenységéről készült beszámolót.
- A képviselő-testület pályázat benyújtásáról döntött a lakossági víz- és csatornaszolgáltatás támogatására.
- A képviselő-testület a Balatonendréd Általános Iskola tetőfelújításához 190.000,-Ft összegben pótlólagos forrást biztosított a tető alatti párkány felújítására.

A képviselő-testület 2017. május 30. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület elfogadta a Balatonföldvári Rendőrőrs vezetőjének beszámolóját a település közbiztonságáról.
- A képviselő-testület a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás további ellátásáról szóló javaslatokról döntött.
- A képviselő-testület elfogadta 2016. évi zárszámadásról szóló rendeletét, valamint a 2016. évi gazdálkodásról szóló beszámolót.
- A képviselő-testület döntött a 2017/2018 nevelési évben indítható óvodai csoportok számáról.

A képviselő-testület 2017. június 30. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület döntött a balatonendréd utak felújítására kiírt közbeszerzésekre érkezett ajánlatokról és a kivitelezéssel a Fecske Kft-t bízta meg.
- A képviselő-testület döntött a könyvvizsgálói jelentés elfogadásáról és a 2017 évre vonatkozó könyvvizsgálói feladatok ellátásáról.
- A képviselő-testület elfogadta a Balatonlellel Pénzügyi Végrehajtási Társulás Társulási Megállapodásának módosítását.
- A képviselő-testület döntött a Siófok és térsége internethálózat üzemeltetésére vonatkozó pályázat kiírásáról.
- A képviselő-testület a Medicopter Alapítványt 5.000,-Ft összegű támogatásban részesítette.

A képviselő-testület 2017. szeptember 6. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület döntött pályá-

zat benyújtásáról a temető ravatalozójának felújítására.

A képviselő-testület 2017. szeptember 12. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület elfogadta a Balatonendréd Kerekdű Óvoda 2017/2018-as tanévre vonatkozó munkatervét és a 206/2017 nevelés évre vonatkozó beszámolóját.
- A képviselő-testület rendeletet alkotott a helyi népszavazást kezdeményező állampolgárok számára.
- A képviselő-testület elfogadta a 2017. I. félévi gazdálkodásról szóló beszámolót.
- Módosításra került a Központi Orvosi Ügyeleti Ellátás biztosítására kötött szerződés és a Hulladékgazdálkodási Társulás Társulási Megállapodása.
- A képviselő-testület elfogadta a víziközmű-rendszerre vonatkozó 2018-2032 évekre vonatkozó gördülő fejlesztési tervet.
- Pályázati forrás igénybevételével határozott időre 1 fő segédmunkás álláshelyet hozott létre az önkormányzatnál.
- A képviselő-testület a Balatoni Fejlesztési Tanács által kiírt pályázati felhívásra pályázatot nyújtott be a Balatonendréd 051 hrsz-ú terület (játsszótér mögötti terület) fejlesztésére.
- A képviselő-testület gondoskodott díszpolgárunk néhai Hekeli László temetési költségeinek átvállalásáról.
- A képviselő-testület gondoskodott az önkormányzati tulajdonú ingatlanok szennyvízrákötéséről.

A képviselő-testület 2017. október 2. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület a Balatoni Fejlesztési Tanács által kiírt pályázati felhívásra pályázatot nyújtott be a Balatonendréd 051/1 hrsz-ú terület (játsszótér mögötti terület) fejlesztésére, valamint kezdeményezte az érintett terület közparkká minősítését.

A képviselő-testület 2017. október 31. napján tartott üléséről

- A képviselő-testület elfogadta az Önkormányzat 2017. III. negyedéves gazdálkodásáról szóló beszámolót.
- A képviselő-testület felülvizsgálta és elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.
- A képviselő-testület a SIOKOM Nonprofit Kft-vel kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetéséről döntött. A jövőben a hulladékgazdálkodási feladatokat az önkormányzatunk társulási formában látja el.

• A képviselő-testület a DRV Zrt. által küldött díjjavaslat alapján rendeletben határozta meg a 2018. január 1. napjától érvényes nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó díjakat:

A háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás díjának legmagasabb mértéke 2018. január 1. napjától:

Természetes személy (lakossági) felhasználók esetében:

alapdíj: 7.554,-Ft/forduló + áfa

ürítési díj: 640,Ft/m3+ áfa

Nem természetes személy (közületi) felhasználók esetében:

alapdíj: 22.792-Ft/forduló + áfa

ürítési díj: 1.207,-Ft/m3 + áfa.

• A képviselő-testület a Premarker Kft. kérelmének helyt adva kezdeményezte a 067/31, 067/33, 067/34 hrsz-ú területekre (volt Tsz terület) vonatkozóan a településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat módosítását, mely szerint a terület a módosítását követően Energiatermelő ipari területté változna és napelempark épülne. A módosítás költségeit teljes egészében a kérelmező finanszírozza.

• A képviselő-testület döntése értelmében az Idősek Napja megrendezésére 2017. december 9. napján 14.00 órai kezdettel kerül sor a közösségi házban.

• Pályázat benyújtásáról döntött a főzőkonyha fejlesztésére, bővítésére vonatkozóan.

A képviselő-testület 2017. november 21. napján tartott üléséről

• A képviselő-testület felülvizsgálta a temetői térítési díjakat és a díjtételeket hatályában fenntartotta.

• A képviselő-testület megtárgyalta és elfogadta a lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót.

• A képviselő-testület felülvizsgálta a helyi adókról szóló rendeletét és a helyi adók mértékét nem kívánta emelni.

• A szennyvízcsatorna hálózat elkészültével a képviselő-testület elfogadta a talajterhelési díjról szóló rendeletét mely alapján annak a személynek aki a rendelkezésre álló közcsatornára **2017. december 31. napjáig nem köt rá, akkor 2018. január 1. napjától talajterhelési díjat kell fizetni, melynek összege előreláthatólag 1.800,-Ft/m3.**

A képviselő-testület az utcanév táblák cseréjéről döntött.

Dr. Friss Attila
jegyző

Balatonendréd Község
Önkormányzat Képviselő-testületének
11/2017. (XI.21.) önkormányzati rendelete

A talajterhelési díjról

Balatonendréd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 26. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ E rendelet hatálya Balatonendréd Község Önkormányzat közigazgatási területén azokra a kibocsátókra terjed ki, akik a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem kötöttek rá.

2. § (1) A talajterhelési díjat a kibocsátónak a tárgyévet követő március 31. napjáig kell megállapítani, és az 1. melléklet szerinti nyomtatványon az önkormányzati adóhatósághoz bevallani.

(2) A bevallott talajterhelési díjat a kibocsátónak Balatonendréd Község Önkormányzata 11743040-15397995-10030008 számú talajterhelési díj számlájára kell megfizetni tárgyévet követő március 31. napjáig.

(3) Az önkormányzat talajterhelési díj számláján rendelkezésre álló összeget a befizetést követő hónap 10. napjáig a települési környezetvédelmi alap javára kell átutalni.

3. § A közszolgáltató a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj megállapításához és ellenőrzéséhez szükséges adatokat a tárgyévet követő év február 28 napjáig az önkormányzati adóhatóság rendelkezésére bocsátja.

4. § (1) A talajterhelési díj éves mértéke a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Ktdt.) meghatározott az egységdíj, a díjfizetési alap, a területérzékenységi szorzó és a veszélyeztetési szorzó szorzata.

(2) Mérési lehetőség hiányában az átalány számítása az állami tulajdonú közüzemi vízműből szolgáltatott ivóvízért, illetőleg az állami tulajdonú közüzemi csatornamű használatáért fizetendő díjakról szóló 47/1999. (XII. 28.) KHVM rendelet 3. mellékletében meghatározott mennyiségek alapján történik.

(3) A kibocsátó a Ktdt. 14. §-ában meghatározott esetben csökkentett talajterhelési díj megfizetésére köteles.

5. § (1) A Jegyző részére a települési szennyvíz-csatornamű üzemeltetője a kibocsátó azonosítása és ellenőrzése érdekében adatot szolgáltat tárgyévet követő év február 28. napjáig a kibocsátók tárgyévi vízfogyasztásáról, korrigálva a locsolási kedvezmény mennyiségével, valamint az ivóvízvezeték meghibásodása következtében elszivárgott vízmennyiséggel.

(2) A talajterhelési díj megállapításával összefüggő személyes adatok a kibocsátó azonosítására, a bevételek ellenőrzésére használható fel.

(3) A talajterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátókról, valamint a talajterhelési díj fizetésére vonatkozó díjkedvezményben részesülő személyekről a Jegyző nyilvántartást vezet.

(4) A Jegyző a kibocsátót terhelő talajterhelési díj mértékét és a fizetés módját a Ktdt. 25.§-ában meghatározott rend szerint határozatban állapítja meg.

6.§ (1) 2017. évre mentesül a talajterhelési díj fizetésének kötelezettsége alól a kibocsátó, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára 2017. december 31. napjáig ráköt, melyről a közszolgáltatóval kötött szerződést a tárgyévi bevalláshoz csatolni kell.

(2) A tulajdonszerzést követő 3 hónap vonatkozásában mentesül a talajterhelési díj fizetésének kötelezettsége alól a kibocsátó, aki olyan ingatlant vásárol, amely a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nincs rákötve.

(3) Mentesül a talajterhelési díj fizetésének kötelezettsége alól a kibocsátó, akinek az ingatlanán csak udvari vízvételi lehetőség áll rendelkezésre.

(4) A garanciális hiba elhárításáig mentesül a talajterhelési díj fizetésének kötelezettsége alól a kibocsátó, akinél a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára rákötés akadályba ütközik, mert tervezői, vagy a kivitelezői hiba miatt a közcsatornára házi átemelő nem áll rendelkezésre vagy egyéb műszaki probléma miatt rákötni nem tud. A rákötés műszaki akadályra szakvéleménnyel igazolható.

7. § (1) E rendelet 2017. december 23. napján lép hatályba.

Balatonendréd, 2017. november 21.

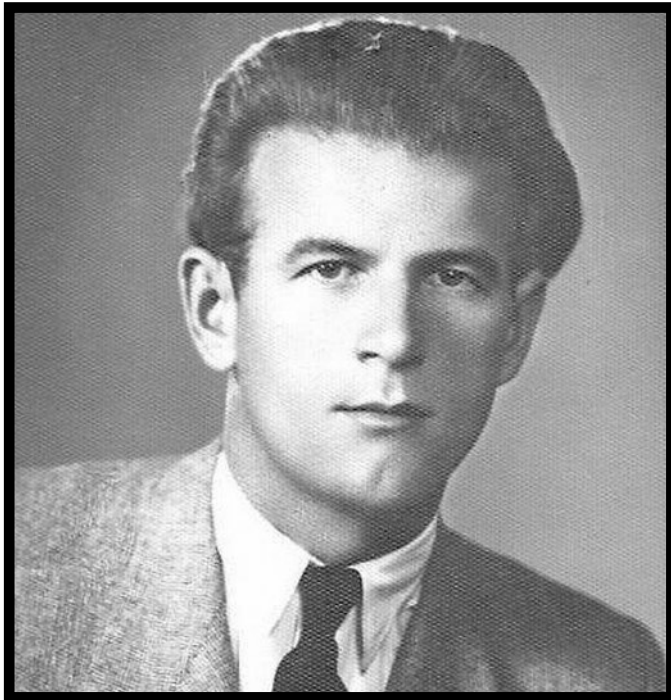
Késmárki Tibor sk.
polgármester

Dr. Friss Attila sk.
jegyző

A talajterhelési díj mértéke 2018. január 1. napjától a rendelet 4. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1.800,-Ft/m3.

Elment egy nagyszerű tanár

2017.08.20-án elment egy nagyszerű ember
Hekeli László nyugalmazott matematika- fizika
szakos tanár, Balatonendréd Község díszpolgára.
Laci bácsi Balatonendréd legidősebb polgára volt.
 1921. február 25-én született négy gyermekes föld-
 műves család negyedik gyermekeként. Az elemi is-
 kolát Balatonendrédre végezte. Mivel szülei nem
 tudták taníttatni az akkori rendszerben, földműve-
 léssel foglalkozott szüleinél 1942-ig. 1942-1944-ig
 katonai szolgálatot teljesített Veszprémben. A gim-
 náziumot magántanulónként végezte Székesfehérvá-
 ron a József Attila Gimnáziumban. 1951-ben érettsé-
 gizett. Ugyanebben az évben szeptember 1-én
 beiratkozott a Pécsi Pedagógiai Főiskolába. A főisko-
 la elvégzése után, mint gyakornok került a Balaton-
 nendréd Általános Iskolába, matematika-fizika sza-
 kos tanárként. Az államvizsgát 1954-ben tette le.
 1953. június 15-óta volt munkaviszonya a Balaton-

nendréd Általános Iskolában 1991-ig. Hetven éves
 korában vonult nyugdíjba, addig szeretett falujának
 iskoláját szolgálta.

Őt idézve: „Szép és nemes küldetésemet Isten ke-
 gyelméből 40 évi szolgálat után szülőfalumban fe-
 jeztem be.”

Büszkén mondta, hogy 15 mérnök került ki a kezei
 közül és még számtalan egyetemet és főiskolát vég-
 zett tanítványa volt. Szerették és kölcsönösen tiszt-
 elték egymást a többi tanítványaival is. Egy jellem-
 zésben olvastam, hogy a környék középiskolái felfi-
 gyeltek, hogy a balatonendréd diákok kiemelkedő-
 en teljesítenek az általa tanított tárgyakból. Laci bá-
 csi nemcsak matematikát és fizikát tanított, a kémia
 és eleinte a testnevelés is a tanított szakok között
 volt. Kiválóan szervezte a közösségben a kulturális
 életet is, számtalan színdarabot tanított és a Dérnyé
 Színház előadásait is elhozta a községbe. Közel 25
 évig volt a Kultúrház és a könyvtár igazgatója is.
 Munkásságát Balatonendréd Község Képviselő-tes-
 tületé 2009-ben Díszpolgári cím adományozásával
 ismerte el. Olyan életet élt, amelyet példaként lehet
 állítani az utód nemzedéknek. Köztiszteltben álló
 személy volt. A szüleim korosztályának a tanár Laci
 volt, nekünk a Tanár bácsi, (csupa nagybetűvel) az
 utódoknak pedig legyen példa, hogy egy kis közös-
 ségben is lehet nagyot alkotni, tartalmas életet élni
 és kívívni azt, amit megvenni nem lehet, a köztisz-
 teletet.

Isten, munkásságát egy tartalmas és hosszú élettel
 jutalmazta. Nem szenvedett, hirtelen hagyott itt
 bennünket. Maradt egy űr, melyet nehéz lesz betöl-
 teni. Valamennyien büszkéek lehetünk rá, hogy Vele
 egy községben, egy közösségben élhettünk.

Emlékét szívünkben őrizzük!

Laci bácsi, nyugodj békességben a Balatonendréd
 temetőben.

Késmárki Tibor
polgármester

Balatonendréd Község Önkormányzatának gazdálkodásáról

2017. évben az önkormányzatok finanszírozása a – megvál-
 tozott önkormányzati feladatellátáshoz igazodó - feladat-
 alapú támogatási rendszerben történik. A helyi közügyek
 ellátását a költségvetés 2017. évben is az általános működé-
 si támogatások címen támogatja, melynek keretében az ön-
 kormányzati hivatal fenntartásához és a településüzemelte-
 tés költségeihez járul hozzá a központi költségvetés.
 A helyi adókból származó bevétel továbbra is teljes egészé-
 ben az önkormányzatok saját bevétele marad, és helyben
 járul hozzá a feladatokhoz.

Átengedett központi adó a gépjármű adó, melynek 40 %-a
 marad helyben, 60 %-a továbbutalásra kerül a központi
 költségvetésbe.

Továbbra is önkormányzati feladat a gyermekétkeztetés,
 azonban szervezetileg az Önkormányzat intézményéhez

kellett január 1-től integrálni. A konyha, a melegítő konyha
 az óvodához tartoznak, a normatívákat továbbra is az ön-
 kormányzat igényli, és finanszírozásként tovább adja az
 Óvodának, a térítési díjak és bekerülési érték különbözetét.
 A szociális feladatokra még több finanszírozást kaptunk.

Az önkormányzat kiadási és bevételi fő összege 201856 e Ft
 összegben kerül meghatározásra a módosítások után
 223 848 e Ft

Önkormányzat: 147 213 e Ft módosítás után 167 259 e Ft
 Kerekderő Óvoda: 54 643 e Ft módosítás után 56 589 e Ft

Költségvetési bevételek

A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló
 törvény 2. sz. melléklete határozza meg „A helyi önkor-
 mányzatok általános működésének és ágazati feladatainak
 támogatása” szerint igényelhető támogatásokat. A támo-

gatás mértéke megszabja az önkormányzat 2017. évi működési paramétereit.

A Települési önkormányzatok működésének támogatása jogcímen a hivatal működésének támogatását ebben az évben is a gesztor Kőröshegyi Önkormányzat kapja, lakosság arányosan. Közvilágításra 5056 e Ft, temető gondozásra 1569 e Ft, zöldterület kezelésre 3 929 e Ft, közutak fenntartására 2605 e Ft, egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatására 6 millió Ft összeget kapunk. A múlt évhez hasonlóan az önkormányzati feladatok ellátásához.

Óvoda működésének támogatására 21 208 e Ft, óvodai és iskolai étkeztetés bértámogatása 7814 e Ft, üzemeltetés támogatása 6762 e Ft. Külön támogatást kellett igényelni a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésére 229 e Ft. Szociális étkeztetésre 664 e Ft, könyvtári és közművelődési feladatok támogatására 1550 e Ft, üdülőhelyi feladatokra 40 e Ft, lakott külterületre 59 e Ft, szociális feladatokra 9319 e Ft. Összességében szinte minden feladatra annyi finanszírozást kaptunk mint az előző évben, csak a szociális feladatokra kaptunk 1200 e forinttal többet.

Az adóbevételeknél a múlt évi bevételekhez, és a követelésekhez igazítva terveztünk.

Az intézményi ellátási díjak tekintetében díjemelést nem történt, ennek figyelembevételével és az előző év átlaglétszámok szorzatával számoltunk. Az óvodai étkezőknél jelentősen lecsökkent az ellátási díjat fizetők száma (jelenleg 5 fő befizetésével számolhatunk,) így a térítési díj bevétel is lecsökkent, a 2015 évi törvényi változás miatt. Azonban ezeket a bevételeket az óvodánál kell tervezni. A kedvezményes gyermek étkeztetés finanszírozása központi forrásból biztosított, minimális összegben kell hozzájárulni az önkormányzatnak.

A szeszfőzde bevételénél 2016. évi teljesítéshez igazodóan terveztünk. Nem sikerült teljesíteni a tervet, év elején szinte nem is volt bevétel, ez indokolta a korai leállást. Azt gondoltuk, hogy a jövedéki adó bevezetése miatt igyekeztek a múlt évben igénybe venni a szolgáltatást, azonban az ősszel sem volt akkora igény mint a korábbi években.

A meglévő vagyoni elemek kizárólag a kötelező feladatellátást szolgálják, azok hasznosításából származó bevétellel nem kalkulálhatunk.

Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló szűkös költségvetési lehetőségek mozgástere javuljon, fontos kihasználni az egyéb pályázatok adta lehetőségeket. Élni kell olyan pályázati lehetőségekkel, melyek során a pályázati forrásból finanszírozhatóvá válnak az önkormányzat általános működési kiadásai, így a felszabaduló források biztosítanak a jogszabályon alapuló kötelező feladatok mind magasabb szintű ellátásához fedezetet. Annak érdekében, hogy a meghirdetett pályázatokban az önkormányzat részt vehessen, szükséges a tartalék képzése, hogy ennek terhére pályázati önrészt vállalni lehessen.

Költségvetési kiadások

A működési költségvetés kialakítása a 2016. évi szinten történt. A folyó működési kiadások finanszírozása nagymértékben meghatározza a kötelezően ellátandó feladatokra fordítható források mértékét.

Az óvoda működtetése önállóan működő intézményként került a költségvetésbe. Személyi juttatásoknál az évek

után járó soros előrelépés és a pedagógus béremelés törvény szerinti összegével számoltunk. A dajkák esetében a garantált bérminimumra történt kiegészítéssel számoltunk, valamint figyelembe vettük a 10 % béremelést (kormányrendeletnek megfelelően)

A Közös Önkormányzati Hivatal költségvetésébe beépül a Balatonendrédire kirendeltség költségvetése. Havi 250 e Ft támogatással járunk hozzá a működéshez.

Az Önkormányzat kiadásainak az előző évi teljesítés és a szerződések figyelembe vételével kerültek kialakításra. A bér felhasználás a bérminimumra történt kiegészítéssel történt, melyhez pótfelhalmozással jutottunk hozzá.

Az önkormányzat által folyósított ellátásnál a segélyeket terveztük. Az előző évhez hasonlóan az idők napi juttatásra 900 e Ft-ot, beiskolázásra 1300 e Ft-ot, óvodáztatási támogatásra 200 e Ft-ot fordítottunk.

2017. évben is pályáztunk közfoglalkoztatásra. Éves szinten átlagosan 4 főt foglalkoztattunk, 100%-os finanszírozással.

Az átadott pénzeszközök működési támogatások: Zamárdi a védőnői szolgálat működtetéséhez 254 e Ft, a házi segítségnyújtáshoz 1873 e Ft, Siófokra az orvosi ügyelet hozzájárulása 872 e Ft. Sport egyesületnek 900 e Ft, egyházaknak 90 e Ft.

Hulladékgazdálkodási tagdíj 561 e Ft, egyéb tagdíjak: 152 e Ft. Szennyvíz Társulás működési hozzájárulás 1051 e Ft.

A gyermekjóléti szolgálat, és családsegítési feladatot a Kőröshegyi Önkormányzattal közösen látjuk el. (395 e Ft)

2017. évben az alábbi pályázatok benyújtására került sor:

- Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése című felhívásra, egy erőgép beszerzésére pályáztunk, eredményét még nem tudjuk.

- Energetikai korszerűsítés című és TOP-3.2.1-15-SO1-2016-00008 pályázaton 10 millió forintot nyertünk, melyből az óvoda fűtőkorszerűsítése, megújuló energiaforrás telepítése, mozgáskorlátozott szociális helyiség kialakítása fog megvalósulni.

- 2017. évi lakossági ivóvíz- és csatornaszolgáltatási támogatására nyújtottunk be pályázatot, 6 691 e Ft összeget kaptunk, melyet a DRV részére továbbítottunk, mert a szolgáltatást végzőnek kell a díjakban realizálni.

- a 2017. évi önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása pályázaton a belterületi utak, járdák, hidak felújítása címen az Ady Endre utca és a Szabadság utca felújítására pályáztunk összesen 15 millió forint összegben, sajnos forráshiány miatt nem nyertünk.

- a Kistérségek alacsony összegű fejlesztéseinek támogatása keretében a „Ravatalozó felújítására” 1509 e forint összegre pályáztunk, melynek összege támogatást nyert.

- a Rendkívüli önkormányzati támogatásra kiírt pályázaton a Szennyvíz társulási hozzájárulás összegére 1051 e forintra nyújtottunk be igényt. Még nem ismert az eredménye.

- Településfejlesztési beruházások keretében pihenőpark kialakítására pályáztunk. A játszótér szomszédságában a felnőtt és gyermek látogatók kapcsolódását, szórakozását hivatott szolgálni, a tollaslabda pálya, a sakkasztal, és a ping-pong asztal, parkosított környezetben. (5920 e Ft összegben, ebből 70 % a támogatás 4144 e forint)

A III. negyedéves teljesítés adatok alapján az alábbi fejlesztések valósultak meg:

Beruházások: - óvoda konyhára hűtőszekrény	60 000 Ft
- porszívó	19 995 Ft
- kiségek műhelybe (gyalu, akkus csavarhúzó, ütve fúró, sarokcsiszoló összesen:	73 269 Ft
- közfoglalkoztatási pályázati pénzből ágvágó, fűnyíró, sövény vágó:	375 370 Ft
- nyomtató védőnőhöz	33 376 Ft
- <u>digitális térkép rendezési tervhez</u>	<u>1 050 439 Ft</u>
összesen:	1 612 449 Ft

Felújítások: Intézmények szennyvíz bekötései: 760 000
utcák felújításai:

Jókai utca II. ütem	3 953 205
Bem utca	2 585 085
Fő utca	360 795
Sport utca	8 605 520
Árpád utca	5 919 470
Arany János utca	4 396 740
Temető belső út	724 345
Kossuth Lajos utca	7 633 716
<u>Széchenyi I. utca</u>	<u>5 919 343</u>
Összesen:	46 858 219 Ft

2016. évben nyertünk „Az adóssághkonszolidációban részt nem vett települési önkormányzatok fejlesztési támogatására” kiírt pályázaton, ennek a 20 millió forintnak felhasználása 2017. évben történt utcák felújítására, e mellett még 26,8 millió forint saját forrás felhasználására került sor, erre a célra.

Folyamatban van még a Település rendezési tervének átdolgozása melynek megvalósulása áthúzódik a 2018-as évre, 10 millió forint körüli bekerülési költséggel számolunk.

El kell készíttetni a település arculati kézikönyvét, ehhez egy millió forint támogatást kaptunk.

A III. negyedéves teljesítések ismeretében már látjuk, hogy ebben az évben is sikeres évet zárhatunk. A következő évben folytathatjuk az utcák felújítását, esetleg járdák építését.

Továbbra is törekszünk a takarékos gazdálkodásra, az Önkormányzati vagyon megőrzésére, karbantartására.

Kardos Gézané
pénzügyi eloadó

Balatonendréd újszülöttjei

2016. 12. 01 – 2017. 11. 20-ig

Cséri Panna	2016. 12. 13.
Bauer Livia	2017. 01. 23.
Keller Zsombor	2017. 02. 14.
Serlegi Lana	2017. 04. 06.
Pintér Csenge	2017. 05. 14.
Barlog Anna	2017. 05. 25.
Késmárki Izabella	2017. 08. 07.
Gróf Jázmin	2017. 08. 12.
Dobos Attila	2017. 09. 12.

2017.évben elhunytak

Borbély András
Harmath Gyuláné
Hekeli László
Hosszú József
Hucskó Rozália
Kiss Lajosné
Miklósi Sándor
Nagy Ferencné
Poós István
Potráczi Tibor Lászlóné
Schlett Ferencné

Esti beszélgetések:

Január 12. Cukrászat	Helyszín: Általános Iskola	Időpont: 18:00
Január 26. Illóolaj	Helyszín: Községi Ház	Időpont: 18:00
Február 9. Borászat	Helyszín: Általános Iskola	Időpont: 18:00
Február 23. Református egyház	Helyszín: Általános Iskola	Időpont: 18:00

Karácsonyi műsorunkat

2017. 12. 23-án szombaton

**17 órakor tartjuk a
Községi Házban**

Mindenkit szeretettel várunk!

Óvodai hírek

A tanulási zavar és megelőzése

Hosszú évek tapasztalata mutatja, hogy egyre több azoknak a kisgyermeknek a száma, akik tanulási zavarral küzdenek. Már az óvodában felismerhetők azok a jelek, amelyek tanulási zavarhoz vezetnek.

Az óvodában, az utóbbi években, a pedagógiai szakszolgálat szakemberei 5 éves gyermekek körében felmérést végeznek annak érdekében, hogy mielőbb kiszűrjék, hogy egy kisgyermeknél fennáll-e a tanulási zavar kialakulásának veszélye. Akiknél tapasztalnak valamilyen fenyegető jelet, azoknak további vizsgálatot javasolnak, hogy kiderüljön a konkrét probléma, és javaslatot adnak a fejlesztésre.

Mi, óvodapedagógusok, szorosan együttműködünk a szakszolgálat munkatársaival. Fontosnak tartjuk a szülők szemléletformálását, hogy fogadják el a vizsgálati eredményt, ne szégyenkezzenek, hanem együttműködésükkel segítsék a fejlesztő munka folyamatát a gyermekük érdekében. Minél előbb megkezdődik egy kisgyermek szakszerű fejlesztése, annál biztosabb, hogy az elmaradás, a hátrány korrigálható, a tanulási zavar kialakulása megelőzhető.

Mi is az a tanulási zavar?

A tanulási zavarnak röviden összefoglalva azt a jelenséget nevezhetjük, amikor egy gyermek normális, átlagos oktatási körülmények között nem tud megtanulni írni, olvasni vagy számolni. Vagy ha ezeken a területeken iskolai teljesítménye jelentősen elmarad az intelligencia szintje alapján elvárható teljesítménytől. Amikor értelmi fogyatékoságról beszélünk, ezt könnyen elfogadja a környezet, de amikor normál vagy átlag feletti értelmi képességekkel rendelkező gyermek nem boldogul az iskolában, mind a szülők, mind a pedagógusok értetlenül állnak a probléma előtt. Nem a gyermek eszével, szorgalmával van baj, hanem az íráshoz, olvasáshoz, számoláshoz szükséges alapfunkciók egyikének – másikának fejletlensége okoz nehézséget.

Figyelmeztető jelek lehetnek:

- Rendezetlen, bizonytalan mozgás - egyensúly, tér-orientációs és testséma problémák.
- Kialakulatlan oldaliség - testséma és térorientációs zavar.
- A gyermek nem tudja követni a mozgásokra vonatkozó utasításokat, még akkor sem, ha bemutatják neki - testséma, térorientációs zavar, elmaradás a nagymozgások szintjében.
- Figyelmetlenség - belső rendezetlenség, az egymásutániség felfogásának nehézsége, elterelhetőség, összefüggésben lehet az egyensúlyrendszer gyengeségével.
- Rossz ceruza fogás - testsémazavar, finommozgási nehézségek.
- Kusza rajzok, elmaradott rajzsint, a rajzolás elutasítása - térorientációs zavarok, a finommozgás fejletlensége.
- Artikulációs problémák - beszédhang-megkülönböztetési nehézségek, sorbarendezi problémák.

Amikor ilyen esetekkel találkozunk az óvodában, természetesen felvesszük a szülőkkel, a szakemberekkel a kapcsolatot, és elindul a folyamat, amely a konkrét probléma feltárására irányul. De ez a folyamat sajnos igen hosszadalmas, a problémával küzdő gyermeknek pedig minél előbb segítségre van szüksége. Hosszú évek tapasztalatát felhasználva,

mi óvodapedagógusok, arra törekszünk, hogy az óvodai mindennapokba olyan tevékenységeket iktassunk be, hogy a valamilyen hiányossággal küzdő gyermek, minél előbb segítséget kaphasson. Az állandó kutatásainknak köszönhetően, rendelkezünk bizonyos számú játégyűjteménnyel, amelyeket ilyen esetekben nagyon jól tudunk alkalmazni. Az óvodában az óvodapedagógusok a csoporton belül szerveznek fejlesztő játékokat, nem egyedül csak a nehézséggel küzdő gyermekkel foglalkoznak. (Erre a fejlesztő foglalkozás, vagy gyógypedagógiai fejlesztés szolgál.) A játékok a többi gyermeknek is jó szolgálatot tehetnek.

Ezúton szeretnék néhány játékot közreadni, amiket az interneten találtam a következő linken:

Néhány gyakorlat hasznos lehet szülők számára, akik segíteni szeretnének gyermeküknek.

Játékok a tanulási zavarok megelőzéséhez: a testséma kialakítása

A testséma:

A környezetben való tájékozódáshoz az első kiinduló pont saját testünk, és minden tevékenységünk feltételezi, hogy egyes testrészeinknek urai vagyunk, mozdulatainkat irányítani tudjuk. Kis csecsemőkortól kezdve fokozatosan ismeri meg az ember a testét, a lehetőségeket, amelyekkel rendelkezik. Amennyiben ez a folyamat akadályba ütközik, komoly zavart szenvedhet a mozgáskoordináció és az észlelés. Sok gyermek szenved kisebb-nagyobb testsémazavarban. Nekik arra van szükségük, hogy tudatosítsák testrészeit, élményeket szerezzenek a saját testükkel kapcsolatban.

A játékok:

• Mi mindent tudunk kezdeni a karjainkkal?

A gyerekeknek egy vagy két kézzel, csukott vagy nyitott szemmel kell különböző mozgásokat végezni - inteni, hívni, bokszozni, mosni, keverni, gyúrni, stb. Biztassuk saját ötletekre őket! Különböztessék meg mikor mozgatják a kezüket, a karjukat vagy egyszerre az egészet.

• Hogyan tudunk állni?

Egymás mellett a láb, utána variációk - terpesz, lábujjhegy, keresztezés, stb. Csukott szemmel is csinálják, majd nevezékek is meg az egyes helyzeteket.

• Ahol nem lehet talpon járni

Elképzelünk egy világot, amelyben nem szabad talpon járni. A gyerekek kipróbálják, hogyan járnak ott az emberek - sarkon, lábujjhegyen, külső illetve belső lábélen. Ha már mindegyik jól megy, kiválaszthatják, ők hogyan járnának ebben a világban.

• Tolljáték

Csukott szemű társnak egy-egy testrészét megérintik egy madár tollal a gyerekek. Először mondjuk, hogy hol, utána magától csinálja, a társ mondja, hol érezte - arc, nyak, homlok, kézfej, tenyér, hüvelyk stb.

• Különböző tárgyakat különbözően vinni

Kézháton, vállon, fejen, stb. tárgyakat kell szállítani - könyv, füzet, törölköző, labda, kuglibábú, babzsák stb.

• Labdagurítás a láb körül

Terpeszállásban utasítás szerint ügyeskednek, a labda nem érhet a lábhoz - mindkét láb körül, egyik láb körül, előre-hátra, nyolcasban, stb.

• Bábuérintős

Különböző testrésszel megérintenek egy kuglibábut. Lehetőleg ne döntsék el, (csukott szemmel is lehet). A jobb-bal megkülönböztetést is gyakoroljuk észrevétlenül. Pl. jobb fül, bal térd stb.

• Négykézláb járás és pókjárás

Hát alul vagy felül, tárgyakat egyensúlyoznak.

• Tanítsd a kiskutyádat!

A gyerekek állva megtanulják "hogyan megy a jó kutyus". Amikor a jobb kezüket emelik, akkor azzal együtt a bal lábukat, majd a bal kezükkel a jobb lábuk mozdul együtt. Ha állva megy, négykézláb is megpróbálhatják a következő alkalommal. Végül négykézláb vagy térden mászva váltott járásban közlekednek a kutyusok.

• Járás kötélén

A földre fektetett kötél felett kell különbözően menni - lábak egyik, kezek másik oldalon, jobb láb és bal kéz az egyik, bal láb és jobb kéz a másik oldalon stb. Egymást lehet utánozni, lehet csukott szemmel csinálni.

Jógagyakorlat. A gyerekek a földre ülnek törökülésben, majd a jobb lábukat átemelik a bal combjukon, és a földre teszik. Bal kezüket a jobb sarkuk mellé támasztják, jobb kezükkel a jobb csípőjük mellett támaszkodnak. Fejüket és szemüket is jobbra fordítják. Teljesen csavart helyzetben vannak, és megpróbálnak egészen lappá válni. Ha sikerült,

Dadus néni búcsúzik az óvodától

Egy korszak véget ér. Nyugodtabb életszakasz kezdődik Pinizsi Józsefné, Margit néni életében, ugyanis hamarosan nyugdíjba vonul és megkezdí megérdemelt nyugdíjas életét családjá körében.

Margit néni 1983. augusztus 8-án kezdett dolgozni a Balatonendrédí Kerekérdő Óvodában. Közel 35 év, amit itt töltött.

Felsorolni is nehéz, hogy mi minden történt ebben a sok évben. Megsem lehet számolni, hány kisgyermek fogta a kezét, miközben ők bátorítást, védelmet, szeretetet vártak tőle a nehéz pillanatokban. Pótanyukája, pótnagymamája is volt a kicsiknek.

E szép hivatás hosszú éveí alatt munkáját lelkiismeretesen, nagy odaadással, becsülettel végezte. Időt, fáradságot nem sajnálva mindig támasza volt a rábízott gyermekeknek. Kollégáíval együttműködve azon munkálkodott, hogy az óvodánkba járó kigyermekek otthon érezhessék magukat, szép, tiszta környezetben nevelődhessenek.

ugyanézt ellenkező irányban is megcsinálják.

• Igazi ember

A gyermek lefekszik kiterített csomagolópapírokra, és körül rajzoljuk. Mikor kész, megnézzük együtt, majd be kell rajzolni a testrészeket. Lehet hajlított végtagokkal is megcsinálni, vagy kézzel és lábfejjel külön is.

• Gyufaszálfigurák

Gyufaszálakból figurákat rakunk ki. A gyerekeknek ugyanazt kell kirakniuk, majd később emlékezetből próbálják megismételni a kirakást.

• „Ez elment vadászni“

Az ismert mondókát mondjuk, közben a gyerekek megfogják a soron következő ujjukat. A mondóka kapcsán tisztázuk az ujjak elnevezését. Ismeri-e mindegyiket?

• Így táncol a kezem

A gyerekek öklöbe szorítják a kezüket, és hüvelyk valamint kisujjukat nyújtják csak ki. A jobb hüvelykujjat a bal kisujjhoz, a bal hüvelykujjat a jobb kisujjhoz szorítják. Utána körbefordítják a kezüket úgy, hogy az egyik hüvelyk-kisujj párost elengedik, és a másikon mint tengelyen fordul teljesen körbe a kéz és ér össze megint a hüvelyk- és kisujj. Utána a másik kapcsolatot fordítják körbe.

Kovácsné Ilon Anna
óvodavezető

Búcsúunk most Tőled, Margit néni, sok száz volt óvodásod nevében, itt a Balatonendrédí Kis Újság hasábjain is.

Köszönjük az együtt töltött éveket, hogy mindig számíthattunk Rád! Kívánunk még hosszú boldog és tartalmas nyugdíjas éveket, erőben, egészségben!

Bódi Irén: AZ IDŐ VONATÁN

Egy pálya útja véget ér.

A gyorsvonat megáll, s a búcsúzó útitárs más vonatra száll.

Az idő vonatán lassan dőcög tovább,
s ha kinéz ablakán, nem fut el úgy a táj,
ahogy elfutott – az ifjúság.

Az ember a múltba ezerszer visszanéz,
s szeretné újraélni mindazt, ami szép.

Lassítaná az időt, s megállítaná a legszebb percekét,
de az idő kerekét megállítani nem lehet.

Amilyen hosszú volt az út, annyi szépet rejt a múlt!

Ahogy este a Nap leszáll, úgy válik múlttá a jelen,
míg pirkad a hajnal, a jövő csak sejtelem.

Az ember a múltba ezerszer visszanéz,

Könnyűnek látszik a búcsúzás, de búcsúzni mindig nehéz.

Kovácsné Ilon Anna
óvodavezető

Iskolai hírek

Ökoiskola monitoring

Intézményünk, a Balatonendréd Általános Iskola Örökös Ökoiskola címmel rendelkezik. Ehhez kapcsolódóan 2017. november 7-én monitoring látogatásra került sor az Eszterházy Károly Egyetem munkatársaival, ökoiskolai téma vezetőivel: Saly Erika, Halácsy Ágnes

Jegyzőkönyvük megállapításai tovább erősítik a környezetvédelem ügye melletti elköteleződésünket.

„Vezetői interjú: A beszélgetés alapján kiderült, hogy az iskola vezetősége alapvető feladatnak tekinti a környezeti nevelést a helyi identitás megőrzése, a környezettudatos szemlélet kialakítása, az egyedi értékek megőrzése szempontjából. A faluközösség fennmaradásának érdekében cél volt helyben megőrizni az iskolát. Az ehhez vezető innovációban az önkormányzat partner volt. Az iskolavezető hitelesen képviseli a környezeti nevelést, a problémamegoldás, a folyamatos fejlődés mellett elkötelezett, keresi az iskola megmaradását is segítő új lehetőségeket. Tudatosan építi ehhez a tantestületet. Mesterpedagógus pályázataként az egyik kidolgozott témakörnek választotta az ökoiskola területet.

Intézménybejárás:

Az iskola ebédlőjét, tantermeket, könyvtárát az öko-sarokkal, az aulát és

az ott látható csipkekiállítást, az évszakként változó dekorációjú folyosókat ismertük meg. Az intézmény gyönyörű természeti környezetben található, az épület gondozott, világos, jó adottságokkal bír, az öreg és az új szárny esztétikusan összeépített, közösségi terekkel rendelkezik. Az udvaron szülői segítséggel készített ivókút, fedett ázott kút, esővízgyűjtő rendszer, veteményes kert található. Az önkormányzat környezetbarát tisztítószer beszerzésében partner, saját konyhát – a gyerekek részvételével termesztett növények feldolgozásával – működtet. A gyerekeket az épület és a kert gondozásába bevonják, a folyosókon a tantermekben a gyerekek munkái láthatók.

Dokumentumok elemzése:

Pedagógiai program: a dokumentum részletesen tartalmazza a környezeti nevelési és egészséges életmódra nevelési alapelveket és iskolai gyakorlatot. A környezeti nevelés kiemelten jelen van a pedagógiai programban és helyi tantervben egyaránt. A csipkeverés helyi tanterve országos viszonylatban kiemelkedő, az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség listájára került.

Ökoiskolai munkaterv 2017/2018: Jó szerkezetű, tudatosan átgondolt éves munkaterv. A programok, az iskolában dolgozó pedagógusok és technikai

dolgozók szülők bevonásával valósult meg.”

Éves munkaterv 2017/2018: a változásokra, a helyi lehetőségekre reagáló, tudatosan tervezett. Az ökoiskola alapelvek maradéktalanul érvényesülnek benne.

Elkötelezettség, részvétel: A helyi környezet értékeire nagyban építenek, helyi és kistérségi kapcsolatrendszerük kimagasló. Méltán érdemelték meg tudatos ökoiskola munkájukkal az örökös ökoiskola címet, tudatosan terveznek, építenek fel mindent, nagyban együttműködve a helyi környezettel.

Jó gyakorlatok: Sokszínű munkájuknak csak egy része az ökoiskola terület, igyekeznek megtalálni az egyediségüket, s arra építve biztosítani a hosszú távú fennmaradást. Szinte minden területen innovatív az intézmény, mivel azonosulnak a „kiváló iskoláság” alapelveivel. Jó gyakorlatuk: csipkeverés helyi tanterv, SNI gyerekek integrált oktatása, néptánc tagozat beindítása, teljesítményértékelés országos jó gyakorlata.

Javaslatok: Az MKNE honlapján a sokféle szakmai anyag, képzés, programlehetőség további szintén segítséget jelent a további kimagasló munkához.”

Szabó Rita
ökoiskolai koordinátor

Mentor program az Autizmus Alapítvánnyal karöltve

Iskolánk abban a szerencsében részesült, hogy a siófoki ARON egyesület (Az ARON Egyesület célja a Siófokon és környezetében élő, autizmus spektrumzavarral és pervazív fejlődési zavarral (együttesen: autizmussal) érintett személyek, valamint családtagjaik, hozzátartozók támogatása, segítése, életminőségük javítása) támogatásával egy mentor program keretében meghívhatta a budapesti Autizmus Alapítvány két képviselőjét, hogy tanácsaikkal támogassák az iskolánkban tanuló autista gyermekek nevelését-oktatását.

S, hogy miért nagy horderejű esemény ez intézményünk számára? Ezt igazolja néhány szó az alapítványról:

„A közhasznú Autizmus Alapítvány 1989 óta működik folyamatosan, országos hatáskörrel, fő célja, hogy a teljes autizmus spektrumot lefedve, olyan világszínvonalú eljárásokat adaptáljon, dolgozzon ki és terjesszen el, amelyek a diagnosztikus folyamattól kezdődően a felnőttkori terápiáig lehetővé teszik a szakszerű ellátást, illetve, hogy olyan naprakész, tudományos kutatásokon alapuló tudást közvetítsen, mely hozzájárul az autizmussal élő emberek szükségleteinek mélyebb megértéséhez.

Az Autizmus Alapítvány egyedülálló sajátossága, hogy Módszertani Központja integrálja az oktatásügy, az egészségügy, illetve a szociális területen működő, közvetlenül az érintettek és családjaik számára ellátást nyújtó intézmények munkáját és az ezekre épülő képzéseket, módszertani fejlesztéseket és kutatásokat.” (autizmus.hu)

- Iskolánkba először 2017. május 15-én látogatott el **Őszi Tamásné** (az Autizmus Alapítvány általános iskolájának igazgatója, oktató az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar autizmus szakirányán) és **Ecser Mónika** (az Autizmus Alapítvány általános iskolájának tanára, oktató az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar autizmus szakirányán).

Ez alkalommal megismerkedtek az iskolában tanuló autista diákok dokumentációjával, valamint órákat látogattak az osztályokban, ahol megfigyelték a gyerekeket. Majd délután összefoglalták tapasztalataikat és tanácsokat adtak a hirtelen felmerülő kérdésekre. A látogatás sok segítséget nyújtott számunkra és a következő elismerést kaptuk:

„Kedves Kollégák!

Ezúton is szeretnénk hangsúlyozni, hogy magas szakmai színvonalú, barátságos helynek ismertük meg iskolátokat. Öröm volt meg tapasztalni, hogy mennyire fontosak számotokra az elfogadás, befogadás szempontjai a mindennapi munkátok során.” (Ecser Mónika)

- A második találkozóra 2017. szeptember 1-jén került sor. Itt már konkrét helyzetekről és megoldási lehetőségekről beszélgettünk, valamint a kollégák segítséget kaptak az általuk tanított tantárgyak autizmus specifikussá tételéhez, illetve az ellenőrzés-értékelés kialakításához. Egy nagyon kellemes hangú és tartalmas kerekasztal beszélgetésen vehettünk részt, ahol megfogalmaztuk a folytatás szükségességét is.

Majd ezt követően az a megtiszteltetés érte iskolánkat, hogy meghívást kaptunk az Autizmus Alapítvány évente megrendezésre kerülő országos szakmai napjára, ahová nem csak a hallgatóság soraiba, hanem előadóként is várnak bennünket. A téma a hazai jó gyakorlatok bemutatása lesz. Iskolánkat Lovász Anita gyógypedagógus és Percz Viktor képviselik majd, ők mutatják be az iskolában működő gyakorlatot.

A mentor program azonban itt még nem ér véget. Az idei tanévben még két alkalmat tervezünk, ahol tovább mélyíthetjük az autizmusról szerzett tapasztalatainkat és segítséget kaphatunk a mindennapi életben felmerülő nehézségek megoldásához, megoszthatjuk élményeinket és örömeinket a két szakemberrel.

Lovász Anita

A Balatonendréd Általános Iskola elismerése szakmai körökben

Az iskolánkban folyó autista gyermekek oktató-nevelő munkánk elismeréseként meghívást kaptunk a budapesti Autizmus Alapítvány évente megrendezendő országos szakmai napjára 2017. december 8-ra, melynek témája a hazai jó gyakorlatok bemutatása, ahol másfél órás időkeretben Lovász Anita gyógypedagógus, Percz Viktor és az alapítvány két mentora előadást tartanak az intézményünkben megvalósuló integrációról.

**Barangolás
Szász- és Székelyföldön
Hetedikeseink kirándulása
Erdélyben**

Iskolánk diákjai „Barangolás Szász- és Székelyföldön” címmel a Határtalanul program keretében szervezett öt napos történelmi kiránduláson vettek részt október 9-13-a közt.

A Határtalanul program felhívásaira általános iskolák pályázhatnak, amelynek fő célkitűzése, hogy megismertesse a magyarországi diákokkal és tanáraikkal a határon túli magyarság életét és mindennapjait. A programban a Balatonendréd Általános Iskola tanulóin kívül a Balatonszabadi Kincskereső Általános Iskola, a Balatonszárszói József Attila Általános Iskola valamint a Siófoki Széchenyi István Általános Iskola hetedik osztályos diákjai vettek részt.

Az úti cél Szász- és Székelyföld, az egykori történelmi Magyarország vidéke volt. A diákok felkeresték azokat a legismertebb történelmi és irodalmi nevezetességeket, amelyekkel a tanítási órákon már találkozhattak, vagy hamarosan találkozni fognak.

Mi, 7. osztályos diákok már hónapok óta vártuk, hogy végre Erdélybe

utazhassunk, mindegyikünk szervezkedett, találgatott, hogy hány fős szobák lesznek, milyenek lesznek a másik iskola diákjai, de a legjobban mindenkit az érdekelt, hogy ki kivel lesz egy szobában. Az erdélyi útra alaposan felkészültünk a tanórákon: beszéltünk Erdély történelméről, természeti viszonyairól, illetve arról, hogy kik élnek ott.

A napjaink zsúfoltak voltak, a programot tartani kellett, rengeteg célt tűztünk ki minden napra, mégis hihetetlen volt, hogy mindent sikerült megnéznünk és mindenkiben végig kitarott a lelkesedés.

Az első napon igencsak korán kellett kelniünk, mert a buszunk 5. 45-kor indult. Kissé álmosan de annál izgatottabban vágtunk neki az útnak. Az első napon meglátogattuk Nagykőrösön az Arany János Emlékházat, majd elindultunk Aradra, ahol megkoszo-

rúztuk a Szabadság-szobrot. Az első éjszakát a dévai Szent Ferenc Alapítvány vendégházaiban töltöttük. A következő napon beszámolót hallgattunk az alapítvány munkájáról, működéséről. Ajándékainkkal sikerült örömet szerezni ott élő gyerekeknek.

A második napon megnéztük Vajdahunyad várát. Sajnos az egyik buszunk műszaki hibája miatt a Drakula kastélyt „lekéstük”. A kimerítő nap ellenére még táncolni is volt kedvünk az esti táncbázisban. A harmadik napon Brassóban jártunk, ahol megnéztük az erődtemplomot és Cérna utcát. Csodálatos tájon át vezetett túránk a Szent Anna tóhoz. Eljutottunk a történelmi Magyarország határához és a katolikus székelység leghíresebb búcsújáró helyére Csíksomlyóba is. Az utolsó napunkon szintén korán kellett kelniünk, és elin-

dultunk Farkaslakára, ahol megkoszorúztuk Tamási Áron sírját, majd elindultunk haza.

Az idegenvezetőnk és a sofőrjeink is kedvesek voltak. Nagyon jól éreztük magunkat és szinte biztos vagyunk benne, ezzel nem vagyunk egyedül. A kezdeti izgalmak, a hosszú fáradtságos út és a több száz kilométernyi buszozás megérte az élményeket.

Már évek óta minden szeptemberben csatlakozunk a **Diáksport Napjához**. Idén egy túrát szerveztünk, ahol az iskola aprajánagyja részt vett. Mind a nyolc osztály együtt kirándult, 3 és fél óra alatt teljesítettük a 9,8 km-es távot. Bejártuk Balatonendréd környékét, erdőt, mezőt, dombtetőt. Csodálatos kilátásunk volt a Balatonra a legmagasabb pontról. A kisebbek is jókedvvel, kitartóan bírták az iramot, ami természetesen hozzájuk igazodott. Többször megálltunk pihenni, tízórazni. Sok szülő szabaddá tette a napját, hogy velünk kirándulhasson. Gyerek, szülő, pedagógus egyaránt jól érezte magát! Várjuk már a következő évi kihívást is!

Asztalitenisz

Megyei Diákolimpiai Döntő

Fonyód, 2017. 11. 16.

Idén Fonyódon rendezték meg a megyei döntőt. Iskolánkat 4 fiú képviselte.
Eredmények:

Egyéni verseny:

- 1.-2. kcs. fiúk: 1. Vati Milán
3.-4. kcs. fiúk: 1. Róbert Kleiber
2. Kovács László

Csapatverseny: 1. Róbert Kleiber, Kovács László, Györgyi Armin

A fiúk kitartó munkája meghozta a gyümölcsöt!

Csak így tovább!

Körzeti futsal mérkőzés

2017. október 09-n került megrendezésre 9 csapat részvételével a diákolimpiai futsal őszi körzeti döntője Siófokon. A Balatonendréd Általános Iskola válogatottja 3. helyezést ért el csoportjában, melyhez gratulálunk.

Informatika verseny

2017. október 27-n Balatonbogláron került megrendezésre a megyei szintű informatika verseny. A 30 fős mezőnyben a 8. osztályosok szép eredményt értek el - 3. helyezett: Rajhona Leona, 4. helyezett: Hekeli Áron - a 7. évfolyamos Györgyi Armin hasznos tapasztalatokat szerzett. Eredményeikhez gratulálunk! Scheich János

Kiliti-kupa

2017. október 18-n került megrendezésre a Kiliti-kupa a Széchenyi István Általános Iskola Kiliti telephelyén a III. korcsoportos fiúk részére.

Hét csapat játszott a körmérkőzéseket, ahol 4. helyezettek lettünk. Gratulálunk!

2017. okt. 6.

1849. október 6-n Aradon kivégzett tizenhárom honvédtisztre emlékezett a Balatonendrédi Általános Iskola. A műsort újszerű megközelítésben, kronológiai sorrendnek megfelelően, változatos műfaji elemek felhasználásával (vers, próza, zene, tánc) adták elő a szereplők.

Az aradi vértanúk személyére fókuszálva, utolsó mondataikat felidézve tették tanulóink élmény közelivé a megemlékezést.

Málikné Posch Zsuzsanna

Október 23.

Az 1956-s forradalom méltó megünneplését tartották meg a Balatonendrédi Általános Iskola diákjai.

Mezei futóverseny

2017. okt. 25-n 11 fő tanulóval vett részt iskolánk a mezei futóversenyen 2-6. évfolyamig. Legjobb eredményt - Bálint Botond 4. helyezés és Szobonya Hella 7. helyezés - tanulónk ért el.

2017/2018-as tanév szeptember-december havi programj - képek

2017/2018-as tanév szeptember-december havi programjai

szept. 1.	Tanévnyitó, első tanítási nap A mentor program keretében az Autizmus Alapítvány képviselői szakmai délutánt tartottak. Elindult a néptáncotagozat.
szept. 12.	Megkezdődött az úszásoktatás Tabon a 4. és 5. évfolyamok számára
szept. 13.	TALICSKA mozgalom beindítása. Tegyük szebbé iskolánk környezetét a szülők segítségével! Az első alkalommal tereprendezésre került sor.
szept. 16-17.	Kulturális Örökség Napja-Debrecenben, ahol a kulturális örökségelemek között a Balatonendrédi vert csipke is bemutatkozott 4 diákunk képviselőjében (Bánffy, Zsófi, Karé, Lilla, Kopczki, Klaudia, Rajhona, Letti)
szept. 18.	Szülői értekezlet
szept. 22.	Intézményi tanfelfüggyelet
szept. 29.	Az „Európai sportnap” keretében kirándulás a Degesz- forráshoz
okt. 3.	Nevelőtestületi értekezlet
okt. 6.	Megemlékezés az aradi vértanúkról az 5. 7. és 8. osztály
okt. 9.	Labdarúgó diákolimpia futsal őszi körzeti döntője Siófokon. Iskolánk válogatottja 3. helyezést ért el
okt. 9-13.	„Határtalanul” pályázat keretében iskolánk 7. osztályos tanulói Erdélyben kirándultak
okt. 11.	Kaposvári Pedagógiai Oktatási Központ által megrendezett Gyógypedagógiai Konferencián vettek részt gyógypedagógusaink
okt. 16.	Duráczy EGYMI konferencia az intézmény 120 éves évfordulója alkalmából gyógypedagógusaink részvételével
okt. 17.	Pedagógus minősítés
okt. 18.	Kiliti-kupa focibajnokság, ahol iskolánk csapata is részt vett és a 4. helyen végzett
okt. 19.	Köröshégy község önkormányzat család- és gyermekjóléti szolgálatának szakmaközi megbeszélése Balatonszárszón. A szülői nevelési modellek című téma elemzése. Iskolánk ifjúságvédelmi felclölésnek részvételével
okt. 20.	Ünnepi megemlékezés
okt. 24.	Pedagógus minősítés
okt. 25.	Meczi futóverseny. 11 tanulóink indult, a legjobbak: Bálint Botond 4. helyezés, Szobnya Hella 7. helyezés
okt. 27.	A balatonboglári Mathiasz János szakközépiskola informatika versenye. Iskolánkat 3 diák képviselte Rajhona Letti 3., Hekeli Áron 4.helyezést ért el, Györgyi Ármán jól szerepelt
nov. 7.	Ökoiskolai monitoring
nov. 13.	Nyílt nap 2. osztály, DÖK-Diáktalament Kaposvár
nov. 14.	Nyílt nap 3. osztály
nov. 15.	Nyílt nap 4. osztály
nov. 16.	Megyei Asztalitenisz Diákolimpia Fonyód 1.-2. kcs. fiúk: 1.helyezés, Vati Milán 3.-4. kcs. fiúk: 1.helyezés Kleiber Róbert 2. helyezés Kovács László Csapatverseny: 1.helyezés Kleiber Róbert, Kovács László, Györgyi Ármán
nov. 16-17.	„Autizmus -specifikus egészségnevelés curriculum alkalmazása” című továbbképzés, Budapest. Két kollégánk részvételével.
nov. 20.	Nyílt nap 5. osztály
nov. 21.	Nyílt nap 6. osztály
nov. 22.	Nyílt nap 7. osztály
nov. 23.	Nyílt nap 8. osztály
nov. 29.	Nyílt nap 1. osztály
nov.30- dec.1.	„Autizmus -specifikus egészségnevelés curriculum alkalmazása” című továbbképzés záró napjai
dec.5.	Matematika verseny Fonyód ahol iskolánkat Rajhona Leona és Hekeli Áron képviseli
dec. 6.	Mikulás ünnepség a 8. osztály szervezésében
dec. 8.	Autizmus Alapítvány szakmai napja: Hazai jó gyakorlatok előadása, ahol iskolánk előadóként szerepel

Katolikus egyház hírei

A pásztorok lábát Jézusom add nekem...

Domenico Ghirlandaio 1485-ben festette Firenzében *A pásztorok imádása* című képét. A jászol egy nyitott szarkofág. Előtte látható a Mária köntösén fekvő gyermek Jézus. A képen a halál, feltámadás, Jézus emberségének szimbólumai találhatók, de feje fölött ott a dicsfény, isteni származásának jele. József felfelé a távozó angyalok után néz. A háttérben az úton előkelő lovasok vonulnak, észre sem veszik Betlehemet. Jézus bölcsőjénél az egyszerű pásztorok alázatos tartása a világ megváltójának szól. Felmerülhet bennünk a kérdés, miért a pásztorok? Miért nekik szólt először az angyali üzenet, a jó hír, az evangélium Jézus születéséről? Talán azért, mert ők a hétköznapi emberek képviselői, olyanok, mint mi, akik végzik munkájukat, élük életüket és egyszer csak meghallják az evangéliumot: *Hirdetek nektek nagy örömet, megszületett a Megváltó, az Úr Krisztus.* Ők pedig nem csak meghallják, elcsodálkoznak, hanem útnak is indulnak, hogy maguk lássák, tapasztalják Isten szeretetének csodáját. A pásztorok hisznek az evangéliumban és hitük arra indítja őket, hogy a személyes találkozást is keressék Jézussal. Hogyan fogadjuk mi a karácsonyi jó hírt, amelyet évről-évre hallunk? Megértjük, elhiszük, hogy a karácsony nem egyszerűen egy kisgyermek csodálatos születéséről szól, nem csak az év leghangulatosabb ünnepéről, hanem arról, hogy az Isten a betlehemi gyermekben szívét helyezte a jászolba és Vele belépett a világba, emberré lett. Hogy életével, halálával és feltámadásával az életünk részévé váljon.

Legyen számunkra ezen a karácsonyon ösztönző a pásztorok hite, akik megértették, hogy ezzel a gyermekkel új korszak kezdődik a világban és az ő életükben is. Amikor az ünnepi találkozás után hazatértek hétköznapi életükhöz, többé már nem úgy élnek, mint az előtt. Látták Isten szeretetét Jézusban megszületni, hittek benne, és ez a hit az egész életüket megváltoztatta. Felébredt bennük a szeretet Isten és az emberek iránt, és felébredt bennük a reménység, hogy bármilyen is a világ, bármilyen nehéz a sorsuk, bármennyi a gondjuk, megszületett a Megváltó, aki mindenki számára üdvösséget hoz, aki engedi, hogy lelkében a kegyelem által megszülethessek.

Nézzünk rá a festményre és Horst Orphal német teológussal mondjuk együtt a karácsonyi kérést:

*Betlehemig? Fél útig sem jutottál!
Kötözve tart a nyáj, a föld az üzlet,
vágyaid is más, fényességhez űznek,
a régi hír egészen megkopott már?
A pásztorok lábát Jézusom add nekem,
hogy hozzád siethessek sebesen!
Es a napkeleti bölcsek kezét,
Hogy szívem kincsét letegyem eléd!
Angyalok hangját, hogy mindenkinek
Örömhírt és békességet vigyek!
S Mária ígét megőrző szívét,
hadd legyenek Jézus, örökre a Tiéd!*

Kegyelmekben gazdag karácsonyi ünnepeket és Isten-től áldott, boldog új esztendőt kívánok a balatonendrédi egyházközség Plébánosa, Képviselő-testülete nevében.

Pacs Katalin

Híreink

Ez évben elkezdődött templomunkban az orgona felújítása mely reményeink szerint hamarosan befejeződik. A megvalósításhoz köszönjük és továbbra is fogadjuk híveink adományait.

Ünnepi programok

- **December 15-től** (péntek) **Szent Család kilenced** a Plébánián 16 órától
- **December 17., (vasárnap) 22. (péntek)** – **Hittanosok pásztorjátéka házaknál.**
- **December 22. (péntek)** 17 órakor **Zamárdi Szakasztó Népdalkör karácsonyi koncertje** a templomban
- **December 23. (szombat)** 17 órakor **Karácsonyi műsor** a Művelődési Házban
- **December 24. (vasárnap)** 10.00 órakor szentmise – **Advent 4. vasárnapja** 22.00 órakor szentmise – **Urunk születésének ünnepe**
- **December 25. (hétfő)** 10.00 órakor szentmise – **Pásztorok miséje**
- **December 26. (kedd)** 10.00 órakor szentmise – **Szent István első vértanú ünnepe**
- **December 31. (vasárnap)** - 10.00 órakor szentmise - **Évvégi hálaadás**
- **Január 1. (hétfő)** – 10.00 órakor szentmise – **Újév – Szűz Mária, Isten Anyja ünnepe**

*"Szavaid kincsek.
Önzetlenül szórd,
mint szikráit a csillagszóró,
karácsonykor."*

Mácz István

Református egyház hírei

„Újulatok meg elmétek megújulása által!”

Pál apostol a fenti buzdítással kéri olvasóit a lelki megújulásra. Isten nem akarja, hogy emberi elgondolások rabjai legyünk. Ezért Szent Igéjén keresztül az igaz útra vezet. Egy ilyen nagy, igaz útra találás volt 500 évvel ezelőtt a reformáció, melynek fő kérdése az volt: hogyan lehet az embernek üdvössége, azaz hogyan lehet örök élete, hogyan kerülhet a mennyek országába. A Szentírás alapján a reformátorok négy alapelvet fogalmaztak meg válaszul. Ezek az alelvek ma is a legfontosabb pillérek minden protestáns egyházban, így nálunk reformátusoknál is. Mind a négy elv ugyanazzal a kifejezéssel kezdődik: „egyedül”. Mindegyik arra vonatkozik, hogyan lehet az embernek üdvössége.

1. Egyedül Jézus Krisztus által van üdvösségünk. A Biblia tanítása alapján a reformátorok felismerték, hogy az ember nem tud magának megváltást szerezni, sem másik ember sem tudja ezt kieszközölni. Jézus Krisztus váltságshalála azonban tökéletes megváltást szerzett a számunkra.
 2. Egyedül kegyelemből van üdvösségünk. Azaz nem a mi tetteink, vagy jószágunk miatt, hanem egyedül az Isten kegyelme miatt nyílik meg számunkra a mennyek kapuja.
 3. Egyedül hit által. Tetteinkkel nem vásárolható meg az üdvösség. Szívünknek kell megnyílnia Isten előtt, aki szeret, keres és elfogad minket gyermekeinek.
 4. Egyedül a Szentírás hitünk alapja. Mivel a Biblia Isten kijelentése, ezért hisszük, hogy Ő szól hozzánk annak szavain keresztül. Nem keressük ezért semmi másban Isten szavát, Isten akaratát, sem hagyományokban, sem főpapok kijelentéseiben, egyedül csak a Bibliában.
- S hogy reformátor ősünk - különösképpen Kálvin János és Luther Márton - felismerték ezeket a nagy igazságokat **EGYEDÜL ISTENÉ A DICSŐSÉG!**

A reformáció 500. évfordulójának évében ezekkel az alapelvekkel kívánok minden kedves olvasónak kegyelemmel teljes, áldott karácsonyi ünnepeket, majd pedig boldog új évet, boldog 2018. esztendőt!

Apostol Anna Klára
református lelképásztor

Jó bor, jó egészség

**„Jó bor, jó egészség, szép asszony feleség.
Szép asszonynak jónak, a jó járású lónak
Kár megöregedni.”**

„Ki csínján issza csak, életét megnyújtja annak.”

A bort az európai keresztény kultúrkörben élvezeti szerként fogyasztjuk, a Föld népességének egy jelentős része viszont vallási okokból egyáltalán nem fogyaszt alkoholos italt. A mérsékletes borfogyasztás a szervezetre jótékony hatású, egészséges, bizonyos határon túl azonban káros, romboló, megbetegít. Bort főként szőlőből állítanak elő kis mennyiségben tájjelleggel gyümölcsborokat is készítenek (alma, meggy, ribizli...). Fogyasztását és gyógyhatását már a Bibliában is leírják. Fertőtlenítő (antiszeptikus) tulajdonságáért az ókori görög és római orvosok a gyógyászatban alkalmazták, elsősorban ragályos (vérhas) betegségek megelőzésére, például Julius Caesar légiosainak napi egy liter bor volt a fejadagja. A középkorban a „vízjárványok” - szennyezett víz által terjesztett betegségek - megelőzésére

fogyasztották a bort. Kolostorokban és kórházakban leggyakrabban a sebek lemosására, fertőtlenítő szerként alkalmazták. A XVII. század híres francia hadi sebésze Ambroise Pare is fertőtlenítésre használta, Louis Pasteur a mikrobiológia megalapozója pedig a leghigiénikusabb és legegészségesebb ételnek tartotta. Patikáink a múlt század elejéig forgalmaztak gyógyító borokat például a vassort vérszegénység ellen.

Mi a helyzet napjainkban? Orvosi vizsgálatok, biostatistikai adatok alapján a kutatók olyan következtetésre jutottak, hogy egészséges felnőtt esetében a mérsékelt borfogyasztás késlelteti egyes betegségek kialakulását, alkalmas testi, lelki roborálásra. Kimutatták azt is, hogy az absztinensek - a bort egyáltalán nem fogyasztók - életkilátásai rosszabbak a mérsékelt fogyasztókénál, viszont az is igaz, hogy a legrosszabb életkilátással a mértéktelen fogyasztók, az alkoholisták bírnak.

Miből „áll” a bor?

A Endrédi Kis Újság olvasóinak bizonyára nem kell részle-

tezik a borkészítés fortélyát: sokan és jól tudják; összetevőit azonban felsorolnám. A bor 80- 85 százalékban vízből áll, a fennmaradó részt alkohol, (etilalkohol) és cukor (glukóz, fruktóz) alkotja. Az alkohol és cukortartalom aránya függ a szőlőfajtától, az évjárártól, az éghajlati tényezőktől, a művelésmódtól, a szüret időpontjától. A bor aromáját a savak határozzák meg (borkősav, almasav, borostyánkősav, citromsav). Nyomokban fordulnak elő mégis jelentős élettani hatásúak a vitaminok- B és C -, ásványi anyagok- kálium, magnézium -, polifenolok, flavonoidok és rezveratrol. Alkoholtartalmánál fogva a bor jelentős energiaforrás: 1 liter 9- 10 % alkoholtartalmú bor 600-700 Kcal energiának felel meg, ami a napi energiaszükséglet negyede. Egy liter bor energiatartalma 0, 9 liter tejjel, 300-500 gramm kenyérrel, 5 tojással, vagy 1 kiló burgonyával egyenlő. A bort azonban elsősorban nem energiaforrásként fogyasszuk főételként, hanem étkezésekhez.

A húselekt fogyasztásakor a bor szerves savai elősegítik az emésztést. A savas fehérborok, és a fanyar vörösborok jelentős étvágyfokozók (aperitif). Gyomorsav hiány és étvágytalanság esetén gyógyszernek tekinthetők. A polifenolok segítenek a vérnyomás és vércukorszint szabályozásában, az érrelmeszesedés késleltetését, az összkoleszterinszint csökkentésével, az érfalvédő HDL-koleszterinszint növelésével érik el. A vérrögképződést a szöveti típusú plazminogen aktivitás (t- PA) fokozásával csökkentik. A vörösborokban található rezveratrol fokozza az érfal belső rétegének, az endotheliumnak a nitrogénmonoxid(NO) termelését, mely értágító hatású. A bor viszonylag kevés (10 %) alkohol tartalma előnyösen hat az „ idegekre”, a szívre és érrendszerre. Csökkenti a stresszt, oldja a lelki feszültséget, javítja a hangulatot. A vörös és fehérborok nemcsak színükben különböznek. A vörösborok savtartalma enyhébb, színezőanyagokban, cserzőanyagokban (tannin) és polifenolokban gazdagabb. A vörösborok jellegét a tannin adja meg. A tanninban gazdag vörösborok lassabban kialakuló, de tovább tartó alkoholhatást váltanak ki, mint a fehérborok, bukéanyaguk is kevesebb. A kisebb savtartalom és a magasabb fogyasztási hőmérséklet (16- 18 fok) miatt az emésztő rendszer jobban viseli, mint a fehérborokat. A vörösbornak nyugtató és altató hatása van, a fehérborok inkább élénkítenek. A vörösborokban általában több nyomelem és vitamin található, mint a fehérborokban.

Kinek és mihez ajánljuk a borfogyasztást?

A személy életkora, neme és egészsége, illetve betegségei szerepet játszanak abban, hogy milyen előny várható a mérsékelt bor fogyasztástól. Szigorúan ellenjavallt- akár kis-mértékű alkohol fogyasztás is- a 18 évnél fiatalabbaknak és a terhes nőknek, továbbá azoknak, akik korábban alkoholisták voltak, és azokban a családokban, ahol valamelyik szülő alkoholista volt. A mérsékelt borfogyasztás egészségvédő hatásának felismerése természetesen nem azt jelenti, hogy a szív és keringési betegségek rizikótényezőit ne kellene komolyan venni. A szív- és érrendszeri betegségek megelőzésének alapja továbbra is a telített zsírokban szegény

táplálkozás, bőséges zöldség és gyümölcsfogyasztás és legalább heti háromszori intenzív testedzés. Az esetleges túlsúly ledolgozásával, a cukorbetegség, a magas vérnyomás vagy a magas vérzsírszint megfelelő kezelésével, vagy a cigarettázás felhagyásával tehetünk legtöbbet az élettartam meghosszabbításáért, az életminőség javításáért. Akik valamilyen betegségük mellett gyógykezelésre szorulnak, legjobb ha kezelő orvosukkal konzultálva alakítják ki a legmegfelelőbb életmódot és kérdezzék meg, hogy befér-e egy- egy pohárka nemes bor fogyasztása. Végül egy kis jó tanács a megfelelő bor választásához. Fontos szabály: éhgyomorra ne igyunk bort! A fehér húshoz készült ételekhez fehér, a sötét színű húshoz vörösbor való. A kevésbé fűszeres könnyű ételekhez könnyű borok illenek, a zamatos, fűszeres, zsíros ételekhez erősebb fehér borokat és a vörös bort kell választani. Aperitifnek a tokaji aszú vagy a szamorodni kiváló. A levesekhez nemigen kínálunk bort, legfeljebb a zsírosabb, tartalmasabb egytálétel jellegűekhez. Halakhoz fehér, illatos, könnyű borok valók (pl.: Traminer). Pecsényékhez közepesen erős, a pörköltfélékhez, vadhúshoz a testesebb, csersavasabb vörösborok illenek (Villányi burgundi vagy Soproni kékfankos). Édességekhez, desszertekhez édesebb fehérborok vagy félszáraz pezsgőt kínálunk. Az ideális fogyasztási hőmérséklet a fehér boroknak 10- 12 fok, a vöröské 16-18 fok, a pezsgőket pedig hűtsük le 6-8 fokra.

A hosszú téli estékre egy-egy pohár endrédi, kinek-kinek ízlése szerint vörös vagy fehérbor mellé olvasmányként meleg szívvel ajánlom Hamvas Béla: A bor filozófiája című könyvét.

“Bort! Megint csak azt mondom, hogy : bort igyatok! Aztán majd kedvet kaptok a csókolózásra, a virágszedésre, a barátságra, a jó mély alvásra, a nevetésre és újság helyett reggel költőket fogtok olvasni.” (Hamvas Béla)

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, jó endrédi borral való poharazgatást, 2018- ra is bort, búzát békességet és jó egészséget kíván :

Dr. Bartha Sámuel háziorvos.

Gottfried Benjamin Hancke

A magyar bor dicsérete

Mások Frankhon boráért hadd rajongjanak csak, magasztalják spanyol vagy olasz bor ízét, vagy azt dicsérik, melyben sirázi tűz ég: magyar vessző nedvét kívánom én magamnak. Ki csínján issza csak, életét megnyújtja annak, ily nektár nem csiklandja az istenek ínyét, nem szűr ilyent a Rajna és a Mosel-vidék, azért, Duna, minden folyónál boldogabb vagy! Erő sarjad ki az aranyból: régi dal,- magyar föld ontja az arany legremekebbjét, a hegy tele arannyal, hát a nemes ital ily erőssé, mint itt, másutt hol nevelkednék? Én azt hiszem: Kánában a mennyegzői bor, az is magyar földben termett valamikor.

Falunap 2017. 05. 13.

Ígéret havának 13. napján tartottuk meg falunapi rendezvényünket, egybeesett Szervác napjával, elmondhatjuk, hogy az égiek csak az utolsó pillanatban könyörültek meg rajtunk.

A napot 9 órakor focimeccsek nyitották, melyre 3 csapat jelentkezett. A lelkes fiúkból álló csapatok kedvét az eső sem vehette el, kitartóan teljes erőbedobással mérkőztek meg. Délután 1 órától a Művelődési Házban megtekinthető volt egy nagyszabású kiállítás. A helyi ügyes kezű mesteremberek munkáit gyűjtöttük össze és mutattuk be.

8 kiállító mutatkozott be:

A helyi Csipke klub, Szalai Imréné, Huszár László, Nagy Lajosné, Sárvári József, Puruczky Géza, Geiger Pirooska, Harmath Józsefné, Bótainé Kiss Katalin. Láthattunk csipkét, gobleint, gyöngy gobleint, fafaragást, mézeskalács és tojás díszeket, festményeket.

Még egyszer köszönjük a kiállítóknak, hogy ennek a csodának részesei lehettünk! Kívánunk nekik erőt egészséget és további sok-sok tevékeny évet!

Duda hegyen különböző színes programok várták a látogatókat. Megmutatkozott az óvoda, kicsi és nagy táncosaink, énekar, kapolyi táncosok. Vendégül láttuk a Pacsirták és a Nosztalgia együttest, este a Fourtissimo zenekar szórakoztatta a látogatókat. A nap zárásaként a Diósi zenekar húzta a talpalávalót. Az eddigi falunapokhoz hasonlóan idén is voltak versenyszámok, ahol a helyiek megmérettethették tudásukat:

Főzőverseny:

1. helyezett: Csipke csapat, akik Csipkelődő székelykáposztát készítettek
 2. helyezett: Kovács 1. csapat, akik Gombás- körmös pacalt készítettek
 3. helyezett: Kőröshegy Község Önkormányzata, akik Tárkonyos-gombás vaddisznó pörköltet készítettek
- Különdíjas: Tigrincs csapat, Hegyi bárány pörköltje (Duda hegyi) varázsolta el a zsűrit

Sütemény sütő verseny:

1. helyezett: Nagy Gyuláné: káposztás és túrós rétes
2. helyezett: Kovácsné Hegyi Katalin: Pergelt diós
3. helyezett: Kőröshegy Község Önkormányzata: Almás-diós szelet

„Kis falunk múltja” rajzpályázat:

Óvodás kategória különdíjasai: Karé Emma és Velikán István

Alsó tagozat:

1. Balassa Elizabet
2. Peczkó Dorina
3. Kluik Attila

Különdíjasok: Rajhona Henrietta és Jesch Lilla

Felső tagozat:

1. helyezett: Rajhona Leona
 2. helyezett: Kluik Hajnalka
 3. helyezett: Orsós Bernadett
- Különdíjas: Csanádi Petronella

Teke verseny:

1. helyezett: Nagy Antal 6 fa
2. helyezett: Reichert János 3 fa
3. helyezett: Karély Kornél 2 fa

Sörívó verseny:

1. helyezett: Fejes Tamás

Foci:

1. helyezett csapat: Pocak nélküliek
2. helyezett csapat: Pocakosok
3. helyezett csapat: Serdülők

11-es rúgó verseny:

Felnőttek:

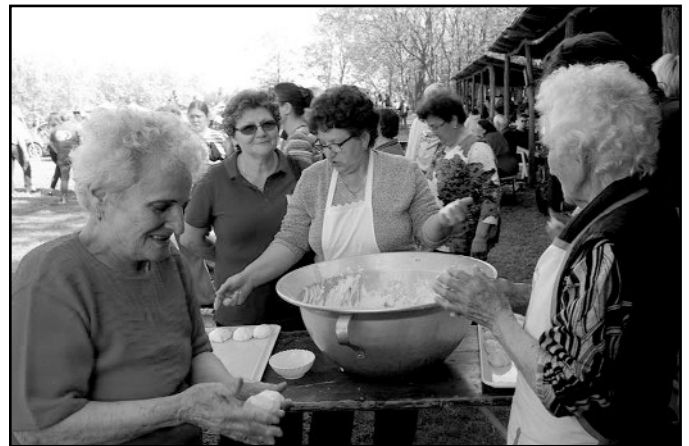
1. helyezett: Harai István
2. helyezett: Fekete Csaba
3. helyezett: Mátyóki Dávid

Serdülők:

1. helyezett: Kovács László
2. helyezett: Fekete Ármán
3. helyezett: Kecskés Dominik

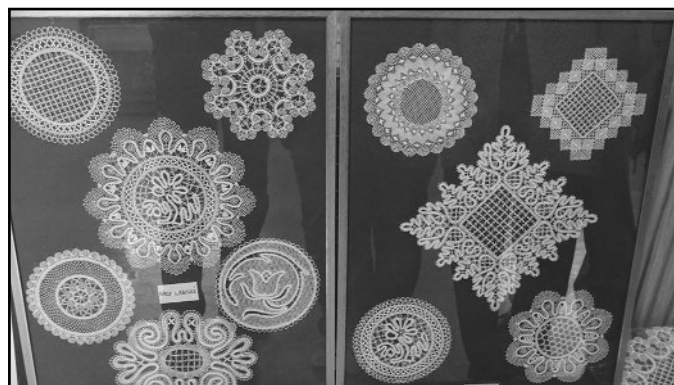
Minden résztvevőnek köszönjük a jelenlétét és a lelkesedését, azoknak, akik helyezést értek el szeretettel gratulálunk! 2018. májusában találkozunk Duda hegyen!

Rajhona Katalin

Tehetséges kézművesek bemutatója Balatonendréd

Tehetséges kézművesek bemutatója Balatonendréd –

Idén, 2017. május 13-án került sor az évenkénti falunap megrendezésére, melynek keretében lehetőséget kaptak a helyi kézművesek, hogy egy **egész délutánt átfogó kiállításon** bemutathassák legszebb alkotásaikat. Érdemes volt ellátogatni a bemutatóra, hiszen rengeteg mesés darabot lehetett testközelből megcsodálni, illetve alkalom is kínálkozott arra, hogy az alkotókkal válthassanak néhány szót az érdeklődők.

Ami **első pillantásra feltűnt** a kiállításon az a **sokszínűség és a minőségi munka**. Mindkettő kihangsúlyozandó, hiszen olyan művészek munkái kerültek a nagyközönség elé, akik saját érdeklődési körük és stílusuk ihlette darabokat készítenek. Kellemes példája ez annak, hogy egy falusi ember is lehet széleslátókörű, illetve adhat ki minőségi munkát a kezéből az is (természetesen voltak mesterek által készített darabok is), aki hobbi szinten művel egy-egy kézműves tevékenységet.

Kik járultak hozzá a kiállítás magas színvonalához?

- Huszár László népi fafaragóművész
- Az Endrédi Csipkekör
- Nagy Lajosné (goblein és csipke)
- Sárvári József (fazekas munkák)
- Szalai Imréné (goblein és gyöngy goblein)
- Bótainé Kiss Katalin (festmények)
- Harmath Józsefné (Tojás díszek és goblein)
- Puruczky Géza (tojás díszítés, mézeskalács díszítés)

Azon töprengtem, hogy napjainkban az időhiány miatt egyre jobban háttérbe szorulnak azok a tevékenységeink, melyek rólunk szólnak. A kiállítást többször végig tekintve, közelről megvizsgálva a kiállított munkákat az fogalmazódott meg bennem, hogy valóban értékes és különleges emberekkel vagyunk körülvéve, de sajnos legtöbbször nem is tudjuk egymásról, hogy mi minden lakozik a másik emberben. Személy szerint nagyon bízom benne, hogy a jövőben is lesz alkalma az alkotóknak arra, hogy megmutathassák munkáikat az érdeklődőknek. Emellett buzdítanék mindenkit, hogy látogasson el ezen alkalmakra és ragadja meg az alkalmat, hogy egy-egy elismerő szóval jutalmazza ezeket a csodálatos embereket. Más nem is kell! Mert nem pénzért készítették a munkákat, nem vásárt tartottak, hanem bemutatták azt, hogy odaszentelődéssel, alázattal, kitartással és munkával mi mindent hozhat létre az ember, ha akar. Érdemes akarni, mert meggyőződésem az, hogy a kézműves tevékenységek a legmegfelelőbbek arra, hogy a ma rohanó és stresszben élő emberét olyan csendes vizekre kalauzolja, ahol megtalálhatja és függetlenítheti önmagát, és egy picit talán más, jobb világban élhet alkotás közben, mint a hétköznapi életben.

Köszönet és hála mindazoknak (alkotók, szervezők), akik nélkül ez az alkalom nem jöhetett volna létre!

„Az alkotó, értéktudatos közösségi lét az ember lelki egészségéhez is hozzájárul.”

Kopp Mária

Molnár Tamás

Énekarunk az elmúlt évben számos rendezvényen megmutatta tehetségét!

Nemzeti ünnepünkön túl, falunapon, Anyák napján, Szüreti felvonuláson is jelen voltunk. Folyamatosan bővítjük repertoárunkat, próbálunk mindig más oldalunkról is megmutatkozni, erre példa a falunapi asszonykórusos paródia csokrunk. Várjuk szeretettel, korhatár nélkül azokat a helyieket, akik szeretnének kapcsolódni, beszélgetni és jókat dalolni az énekkari próbáinkon, melynek időpontja hétfő 18:00!

Áldott Karácsonyi Ünnepeket és Sikerekben Gazdag Boldog Új esztendőt kíván a helyi Dalkör!

Rajhona Katalin

Fafaragás, mint élő néphagyomány?! 2. rész

A beszélgetés aztán kanyargott tovább akár a jó öreg Duna. Következő kérdésem szorosan összefüggött az előzővel, akad-e aktív követő?

Igen választ kaptam, de azt is megtudtam, hogy alig lehet számszerűsíteni. Egy-egy fafaragóinas fellelhető, de igen kevés azon művészpalánták száma, kik érdemben vinnék tovább a tudást. De miért is? XXI. század, a „rohanás kora”. Senki nem ér rá semmire. Azaz minden fontosabb, mint ami a lelket ápolja és egészségessé, életerőssé tesz. Ezen felül egy olyan „szakmáról” beszélünk, melynek csak egy része megtanulható. Tehetség is kell bőven a fafaragáshoz, ami nem csupán mértani látásmódot, aprólékos kidolgozó készséget, vagy fantáziát követel meg, hanem belülről fakadó természetes mesteri vénát. Laci bácsi bárminemű nagyotmondás nélkül közli, hogy erre születni kell. Az alkotó bizony látja már az első pillantásban, hogy az adott fadarabban mi rejlik, legyen az lábön száradt tölgy vagy gerendafa. A mai kor emberét könyörtelenül elnyomja a globalizáció és az egységesítési törekvések áradata. Tömegcikként futnak azok a népművészek kezei között soha meg nem fordult „népművészeti” giccsek, sorozattermékek, amelyek homlok egyenest az ellenkezőjét képviselik, mint a valódi népművészeti termékek.

Mitől művészeti a népi alkotás?

Jó helyen vagyok Laci bátyámnál, minden kérdésemre szépen megfelel. Itt nincs helye az „egyből többet” elvnek. Az igazi művész sohasem készít két ugyanolyan alkotást és mindegyikben ott lakozik a művészember lelkének egy apró darabja. Laikusként végigfut az agyamon, hogy milyen érzés is lehet, amikor egy általam készített, díszített fa étkezéslethől étkezik a családom nap, mint nap? Felelemelő lehet, az biztos! Itt a másik nagyon fontos pillér, nem szabad elfelejtenünk, hogy ezek mind-mind használati tárgyakhoz kötött tulajdonságok. Ma legtöbbször a falon vagy vitrinben díszlegnek a kerámiák, fafaragványok, ruhadarabok, de „régén” ezeket a mindennapokban vagy legalább ünnepnapokon alkalmazták, használták. Érdekes!

Záró akkordként megpendítettem modern korunk modern kérdését: Mire jó ez? Miért fontos a népművészet?

Ekkor Laci bátyám egy pillanatra megállt levegőt vett és úgy kezdte mondandóját, hogy „Te, idefigyelj...! Képzeltetitek, hogy nem azért így fogott mondandójához, mert azt látta rajtam, hogy nem figyeltem eddig sem eléggé. Nyomatékosítani szeretne volna már most, amit erről a témáról dióhéjban elmond. Más tekintetben pedig értelmetlennek is tartanám ezt a

kérdést, ha nem ilyen világban él-nénk, amilyenben élünk. Igyekezem összeszedni a szavakat, hogy rövid és tömör legyek. A népművészet az identitásunk egy oroszlán része, faluhelyen maga az identitás. Enélkül nem lennénk azok, akik vagyunk sem vidéken, sem városban, sem világszinten. Elveszünk, ha hagyományos értékeinket nem őrizzük és ápoljuk. Szétszóródunk, mint a pelyva. Ha nem olvasztjuk bele lelkünket népi tárgyaink készítésébe, akkor valami korcs, valami nem magyar születik tevékenységünkben. Milyen jövő vár ránk, ha elfeledjük múltunkat??? Meggyőződése, hogy azért van olyan sok tévelygő ember ezen a világon (legyen az bármely népcsoport tagja), mert nem tudja, nem ismeri a saját népe múltját, kultúráját kielégítő, lelket tápláló mélységében. Honnan tudjuk, hová tartunk, ha nem tudjuk, honnan indultunk?

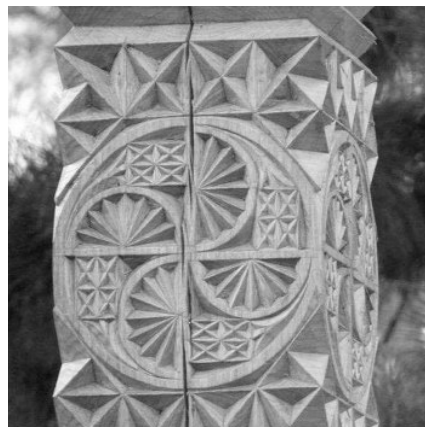
Ebben a században tervezni kell, magán nyugdíjpénztár, hitelek, életpálya, előtakarékos-ság, még a ráncatlanító krémet is már 18 évesen ken-nünk kell az arcunkra, hogy majd idejében kifejtse hatását.

Előrelátás-tervezés-tudatos jövőformálás. Kedves olvasóim, a jövő nem áll meg a saját lábán. Nem önmagában létezik. Mindig, a múlt pilléreire áll! Ha erősek a gyökerek, a hatalmas fák is magabiztosan állnak szélviharok idején is. Egy-egy ág letörhet, de a veleje él és így új hajtásokat hozhat, és sokáig élhet.

„Egy kultúra teljes kimúlását az jelzi, ha maradványait múzeumokba, skanzenekbe, kiállításokra gyűjtik, néprajzi érdekességként mutogatják, maguk, az ott élők is csak múzeumokból ismerik.”

- Benedek István

Molnár Tamás

Csipke klub hírek

Ebben az évben több kiállításon képviseltük Balatonendrédet és a vert csipkét.

Július 28. Nemeshany

Július 29. Kapolcs Művészetek völgye

Szeptember 1. Kaposvár

Szeptember 2. Balatonszabadi falunap

Szeptember 9. Budapest Szent István tér

Október 25. Krúdy Gyula Szakközépiskola Siófok,

Krúdy-napok

A kiállítások során több baráti kapcsolatot kialakítottunk, Karádi Hímzőkörrel, Nemeshanyi csipkevarrókkal.

Ebben az évben 2 tv-s rövid film készült a csipkével és egy online magazinban is megjelent egy interjú.

Az online cikk megtekinthető:

<https://www.ridikul.hu/2017/10/20/nem-hagyhatjuk-hogy-kis-falunk-multja-elvesszen/>

Továbbá várunk mindenkit szeretettel minden csütörtökön 16:30-18:30 között a Községi Házban, akik szeretnék elsajátítani a csipkeverés tudományát, vagy szeretne jókat beszélgetni!

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Sikerekben Gazdag Boldog Új Évet kíván mindenkinek a helyi Csipkéző kör!

Rajhona Katalin

Kőröshegyi falunapon jártunk.

Az idén is elindultunk, hogy elvigyük Kőröshegyre az endrédi ízeket. A kitartó munka ismét meghozta az eredményét, 2-dik helyezést értük el a főzőversenyen. 1 pont volt a különbség az első és a második hely között. Babgulyást főzött a szakácsunk Györgyi László. A gulyás

leves mellé pogácsát kínáltunk amit Györgyi Lászlóné süített. Az asztal díszünk pedig egy kelt tésztából készült kosár volt. Csapat tagjai: Györgyi László, Györgyi Lászlóné, Halmos László és Halmos Lászlóné voltak.

Halmos Lászlóné

Balatonendrési Haladás Fc. hírei

2016 - 2017.

Megye IV. – Ezüstérem – Gólkirályi cím

Az előző Endrédi Kisújság megjelenése óta befejeződött a 2016-17-es bajnokság, melyben kiélezett küzdelem után 2. helyezést sikerült megszereznünk.

1. Kötcsé 67 pont, 2. Balatonendréd 65 pont,
3. Bálványos 59 pont

Góllövő listán Kovács Bálint 27 góllal 1. hely, Páll László 22 góllal 3. helyen végzett.

Május végén vendégül láttuk SULZBACH öregfiú csapatát, immár 17 éve folyamatos a cserelátogatás, így jövőre meghívásunk van, tehát május, vagy október hónapban viszonzozzuk a látogatásukat. A nyár társadalmi munkákkal (labdafogó háló, korlátdeszkák, mosóhelyiség, szennyvíz rákötés) telt. Pályázat útján sikerült egy TEAKBOOL asztalt nyernünk, amely ugyancsak a nyár folyamán került felállításra.

Sikerült újra meggyőznünk Tilinger Józsefet, hogy vállalja el a csapat edzői feladatait. Így az „új régi” edzővel sikeres edzőmérkőzések – Balatonföldvár 7-

5, Zamárdi 5-0, - bizakodva vártuk a bajnoki rajtot. Sajnos ez nem úgy sikerült ahogy elterveztük, rögtön az első mérkőzést veszítettünk el Bálványos ellen hazai pályán, majd idegenben egy gyenge 1. félidő után az egyenlítésért küzdöttünk, amikor összehoztunk egy potya gólt, így Nagyberényben maradt a három pont. Fejben rendbe tették a dolgokat és sorrendben Balatonújlak 6-0, Kötcsé 2-1, Kapoly 7-0, Látvány 10-1, Nágocs 3-3, Ságvár (nem állt ki) 3-0, majd az utolsó fordulóban Ádándon 8-0. Így az őszi tabella a következőképpen alakul.

1. Kötcsé 25, 2. Nagyberény 24, 3. Balatonendréd 22, 4. Nágocs 22, 5. Bálványos 18 pont.

7 győzelem, 1 döntetlen, 2 vereség 46 rúgott és 12 kapott gól.

A megye IV. Balatoni csoport góllövőlistáját újra Kovács Bálint vezeti 21 góllal, Harai István holtversenyben a 3. helyen áll 6 góllal.

Bálintot beválogatták Somogy Megye válogatottjába december 2-3-án Székesfehérváron

4 megye ellen mutathatja meg tudását. GRATULÁLUNK!

Támogatói jegyekkel segítse Ön is csapatunk fejlődését. Vásárolhatók 5-10-15 ezer forintos címletekben Aladics József, Somogyi Tibor, Verbovszki Sándornál, illetve bármely játékosnál igényelhető

.SZILVESZTERI FOCI december 31. 10 óra Várunk mindenkit egy pohár forralt borral.

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kíván a Balatonendrédi Haladás FC. vezetőse és játékosai.

Verbovszki Sándor

Karácsonyi gombócos káposzta lemozgató pingpong versenyt rendezünk december 29-én pénteken 9 órai kezdettel.

Mindenki szeretettel várunk!

Támogatói jegy

Támogatói jegyekkel segítse Ön is csapatunk fejlődését!

Vásárolhatók 5-10-15 ezer forintos címletekben Aladics József, Somogyi Tibor, Verbovszki Sándornál, illetve bármely játékosnál igényelhető.

Andi és Endre

Réges – régen, a Balaton partján egy óriási szerelem szövődött. Andi egy nagyon szegény család lánya, nagyon várta, hogy egy fiú elrabolja a szívét. Endre egy elvarázsolt királyfi a Balatonban, halként várt az igaz szerelemre.

Andi szabad idejében a Balaton partján üldögélt, lábát a vízbe lógatta. Férjéről és gyermekéről ábrándozott. Endre sokszor látta a szomorú arcú lányt és minden alkalommal elúszott előtte.

Egyik nap óriási felhajtás lett a parton. Nem messze egy falu halastavába haltelepítésre készültek. Endre is bekerült a hálóba. A fiú nagyon megijedt. Hova viszik? Többet nem láthatja ezt a gyönyörű lányt, pedig a visszaváltozásához a szerelme csókja kell. Egyszer csak újra vízben találta magát, de fogalma nem volt róla, hogy hol lehet.

Egy vasárnap délután Andit és családját vendégségbe hívták a rokonok. Halászléfőzést szerveztek a szomszéd falu tavánál. Meg is érkeztek és megkezdődött a horgászat. Sorra fogták a halakat. A gyerekek versenyt is rendeztek. Andrea botja is görbült. Kifogott egy nagyon szép, színes pontyot. Még sosem fogott halat, nagyon megörült neki. Mutatta a többieknek, azok is ámultak, hogy milyen szép. A lány nem is engedte, hogy a halászlébe kerüljön. Haza akarta vinni. A szülei meg is engedték neki, legalább nem nyúzza őket kiskutyáért. A halászlé megfőtt, el is fogyott, a szép családi nap eltelt. Andi egy nagy üvegbe tette a halat. Mivel a lány örök álmodozásában sokszor szerepelt, hogy meg kell csókolnia egy állatot és az királyfi lesz, még mielőtt bedobta a vízbe, megcsókolta, de nem történt semmi. Ezután úgy éltek, hogy a fiú az üvegből szerelmesen figyelte a lány mindennapjait, a lány pedig továbbra is hitte, hogy szerelme van az üvegben.

Eljött a lány születésnapja. Szülei megengedték neki, hogy a barátnője náluk aludjon. A nap vidáman telt, sokat játszottak. Andi elmesélte barátnőjének, hogy milyen álomvi-

lágban él. Mielőtt lefeküdtek, kitalálták, hogy megpróbálják újra a varázslatot. Ki is vették a halat. Andi pedig megcsókolta a halat úgy, ahogy elképzelte a szerelmes csókot. Egy villámcsapást érzett a lány, nagyon megijedt, a halat ki ejtette a kezéből. Óriási világosság támadt és hatalmas szél kerekedett. A zajra a szülők is befutottak, de a szobában a fénytől semmit nem lehetett látni. Mindenki dermedten állt. Egyszer csak megszűnt a világosság és egy gyönyörű herceg állt előttük. Andrea elájult. A herceg odaugrott és csókjától a lány magához tért. A szülők szorosan ölelték egymást. Amiről azt hitték, hogy a lányuk bugyuta ábrándja, most valósággá vált. A fiú felsegítette szerelmét és elkezdett a történetébe. Édesapja új felesége átkozta el őt. Halként kellett mindaddig élnie, amíg rátalál az igaz szerelem, és szerelmes csókjával visszaváltoztatja. Másnap útnak indultak, hogy a fiú édesapja is áldását adja az esküvőhöz. Édesapja megöregedett, fiát meglátva nagy lett a boldogsága. Ő ugyanis úgy tudta, hogy a fia meghalt. A fiú mindent elmesélt apjának a mostoháról. Az öreg könnybe lábadt szemmel hallgatta. A mostoha már nem élt, elvitte egy betegség. Természetesen áldását adta a frigyre, nagyon tett neki a lány és általa kapta vissza a fiát. Az esküvő három napig tartott, a kis falu tavánál sátrakat vertek, és ott mulatott a násznép.

A mulatozás alatt megtudták, hogy a falunak még nincs neve. Szójátékokkal próbáltak nevet keresni a falunak. Nagyon vicces dolgokat találtak ki, de Andi barátnőjének egyszer csak komolyra fordultak szavai: „szerelmetek a Balatonból indult, tehát a Balatonból lett neked Endréd. Legyen tehát a falu neve BALATONENDRÉD”

Nagy örömujjongás tört ki, és a falu apraja – nagyja a lakodalom ideje alatt a falu nevét jelző táblát is kifaragta, és a falut egy pap meg is keresztelte.

Aki nem hiszi, járjon utána

Száraz Fruzsina

VADREGÉNYES SZLOVÁKIA

Kiránduló csoportunk gondolt egy merészet és elhatározta, hogy bejárja a Magas-Tátra egy részét, megcsodálja annak természeti szépségeit. Szeptember 8-án 54 fővel ismét utrakeltünk. Uticélunk és egyben szálláshelyünk a Magas-Tátra lábainál elterülő Poprád város volt, ahonnan négy napon keresztül bejártuk a környéket. Odavezető utunkat megszakítva a Dobsinai Jégbarlangban tettünk látogatást, mely a Szlovák Nemzeti Park legnagyobb kincse a Szepes-Gömöri karszt területen a Ducsa-hegy oldalában. A 112 m szintkülönbséget mintegy 500 lépcső le- és felmászásával csodálhattuk meg azokat a jégképződményeket, melyek padlójég, jégesés vagy jégoszlop formában jelennek meg. Szálláshelyünk elfoglalása előtt rövid kitérőt tettünk a valaha szászok lakta, ma már Poprád

ÉK-i városrészét képező Szepesszombat főterén és a Szepesség egyik leggazdagabb szárnyasoltár-gyűjteményét őrző Szt. György templomba.

Másnap Késmárkon, a hosszú történelemmel rendel-

kező városban jártunk. A Késmárki Vár eredetileg a Zápolyák, később a Thököly család birtoka volt. A régi és új evangélikus templom, a régi városháza, a főtérlátványa a régmúlt időket varázsolta elénk. Áttérve a szomszédos Lengyelországba az ezeréves határt őrző Nedec várába látogattunk, mely a történelem során többször cserélt gazdát. Mikszáth Kálmán Beszterce ostroma c. regényében olvashattunk Nedec váráról. A várlátogatást követően tutajra szálltunk és másfél órán át tutajoztunk az óriás sziklák között kanyargó Dunajec folyón. Felejthetetlen élmény volt.

Harmadnap fel a Magas-Tátrába. Ó-Tátrafüredről, mely a Magas-Tátra legnagyobb és legrégebb üdülő települése. 2,5 km hosszan siklóvasúton hagytuk magunk mögött a 250 m szintkülönbséget. Gyalog folytattuk utunkat és újabb 150 m-es emelkedést követően érkezünk meg a Tar-pataki vízeséshez. A fenyőerdők rejtekében megbúvó óriás-vízesés az egyik leglátogatottabb turistalátványosság. Vize 20 m-es mélységbe zuhan alá. A kitartóbbak a patak partján haladva több kisebb vízesést csodálhattak meg. A napot a Magas-Tátra legmagasabban fekvő településén található Csorba-tói körsétával zártuk.

A negyedik nap elhagyva szállásunkat, elindultunk hazafelé. Útközben első állomásunk Szepesség gyöngyszeme, Lőcse városa volt. A gótikus és reneszánsz műemlékekkel teli óvárost szépen fennmaradt középkori városfal öleli körbe. A városban tett sétánk során a Fekete város c. filmből ismerős helyszínnel, épületekkel szembesülhettünk. A napot Közép-Európa egyik vára, a világörökséghez tartozó Szepesi vár látogatása koronázta meg. A várban tett séta, a korhűen berendezett helységek megtekintése felejthetetlen élményt nyújtott számunkra. Kirándulásunk utolsó helyszíne

Rákóczi városa Kassa volt. A fejedelem e várost tekintette fő székhelyének. A város szinte minden szegletéhez a magyar történelem egy-egy fontos eseménye fűződik. A város magja a hosszan elnyúló Fő utca, melyet helyenként még ma is fellelhető városfal vesz körbe. Belvárosában számos műemlék található, így: Immaculata szoborcsoport a Szűz Mária pestisoszlop-pal, Orbán-torony, előtte az Orbán haranggal, Szt. Mihály templom, Rodostói-ház, melyet a középkori városfal Hóhér-bástyájához építettek fel Rákóczi fejedelem törökországi házának replikájaként igazi keleti hangulatot varázsolva, a Kassai dóm Kárpát-medence legnagyobb gótikus katedrálisával, mely ma Szt. Erzsébet Székesegyház néven ismert. Kriptájában temették újra II. Rákóczi Ferenc fejedelmet.

A városnézést követően utunkat hazafelé folytatva egy kiadós vacsora mellett értékeltük ki az elmúlt négy napot, mely ismételen élmény dús, felejthetetlen emlék marad számunkra.

Lovász Zoltánné

Endrédi Kis Újság

Balatonendréd

Község Képviselő-testületének lapja

Felelős szerkesztő:

Rajhona Katalin

Készült 550 példányban a

balatonföldvári

Quick Press nyomdában

Tel./fax: (84)340-022

Mobil: (30) 7258 666

E-mail: nyomda@supraktv.hu